

Spis treści

1	Wprowadzenie	1-1
1.1	<i>Podstawa prawna</i>	<i>1-1</i>
1.2	<i>Struktura programu</i>	<i>1-1</i>
1.3	<i>Metoda tworzenia Programu</i>	<i>1-3</i>
1.4	<i>Zawartość dokumentu „Program ochrony środowiska”</i>	<i>1-4</i>
2	Diagnoza stanu środowiska w gminie	2-1
2.1	<i>Ogólne informacje o gminie</i>	<i>2-1</i>
2.2	<i>Stan poszczególnych elementów środowiska w gminie</i>	<i>2-1</i>
2.2.1	<i>Budowa geologiczna i geomorfologia</i>	<i>2-1</i>
2.2.2	<i>Gleby i użytkowanie gruntów</i>	<i>2-2</i>
2.2.3	<i>Wody powierzchniowe</i>	<i>2-3</i>
2.2.4	<i>Wody podziemne</i>	<i>2-4</i>
2.2.5	<i>Klimat</i>	<i>2-5</i>
2.2.6	<i>Jakość powietrza</i>	<i>2-6</i>
2.2.7	<i>Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne</i>	<i>2-7</i>
2.2.8	<i>Przyroda ożywiona</i>	<i>2-9</i>
2.2.9	<i>Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego</i>	<i>2-10</i>
2.2.10	<i>Stan obiektów dziedzictwa kulturowego</i>	<i>2-12</i>
2.2.11	<i>Turystyka i rekreacja</i>	<i>2-12</i>
2.2.12	<i>Gospodarka odpadami</i>	<i>2-12</i>
2.3	<i>Informacje ekonomiczno-społeczne</i>	<i>2-13</i>
2.3.1	<i>Struktura demograficzna</i>	<i>2-13</i>
2.3.2	<i>Bezrobocie</i>	<i>2-15</i>
2.3.3	<i>Infrastruktura</i>	<i>2-16</i>
2.4	<i>Dotychczasowa realizacja zadań w zakresie ochrony środowiska, w tym ocena wykonania Programu ochrony środowiska z 2004r.</i>	<i>2-19</i>
2.5	<i>Szanse i ograniczenia rozwoju gminy wynikające ze stanu środowiska</i>	<i>2-22</i>
3	Cele, priorytety i zadania środowiskowe Gminy Kobiór	3-1
3.1	<i>Wprowadzenie</i>	<i>3-1</i>
3.2	<i>Zbiornicze zestawienie celów, priorytetów i zadań wraz z czasem realizacji, szacunkowymi kosztami i możliwościami finansowania</i>	<i>3-6</i>
4	Harmonogram uruchamiania środków finansowych	4-1
5	Zarządzanie programem ochrony środowiska	5-1
5.1	<i>Wprowadzenie</i>	<i>5-1</i>
5.2	<i>Instrumenty realizacji programu</i>	<i>5-1</i>
5.2.1	<i>Instrumenty prawne</i>	<i>5-2</i>

5.2.2	Instrumenty finansowe.....	5-5
5.2.3	Instrumenty społeczne	5-7
5.2.4	Instrumenty strukturalne	5-8
5.3	Upowszechnianie informacji o środowisku	5-12
5.4	Organizacja zarządzania środowiskiem oraz zarządzania programem ochrony środowiska.....	5-12
5.5	Monitoring wdrażania Programu.....	5-16
5.6	Harmonogram wdrażania Programu	5-19
6	Aspekty finansowe wdrażania programu	6-1
6.1	Sprawozdanie ekonomiczne z budżetu gminy za lata 2008÷2009.....	6-1
6.2	Analiza wskaźnikowa zdolności kredytowej jednostki administracyjnej	6-2
6.3	Ocena wydatków na ochronę środowiska.....	6-4
6.4	Prognoza dochodów i wydatków na lata 2010÷2013.....	6-4
6.4.1	Dochody budżetowe 2010÷2013	6-4
6.4.2	Wydatki budżetowe	6-5
7	Literatura	7-1

Spis tabel

Tabela 2-1. Dopuszczalne w środowisku poziomy hałas powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez linie elektroenergetyczne oraz starty, lądowania i przeloty statków powietrznych.....	2-8
Tabela 2-2. Ważniejsze dane dotyczące ludności Gminy Kobiór w latach 2003÷2007	2-13
Tabela 2-3. Gmina Kobiór – Ludność według grup wiekowych w 2007 roku.....	2-14
Tabela 2-4. Gmina Kobiór – Struktura ludności według wieku w 2007 roku w porównaniu z powiatem pszczyńskim i województwem śląskim.....	2-15
Tabela 2-5. Liczba bezrobotnych na terenie Gminy Kobiór w okresie 12.2003÷12.2008	2-16
Tabela 2-6. Bezrobocie rejestrowalne na terenie Gminy Kobiór w okresie 12.2003÷12.2008	2-16
Tabela 3-1. Zestawienie celów, priorytetów i zadań.....	3-7
Tabela 4-1. Prognoza wydatków na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska w ramach niniejszego Programu	4-2
Tabela 5-1. Harmonogram wdrażania „Programu ochrony środowiska dla gminy Kobiór”	5-19
Tabela 6-1. Syntetyczne zestawienie źródeł dochodów i wydatków budżetowych Gminy Kobiór w latach 2008÷2009 [zł].....	6-1

Tabela 6-2. Dynamika zmian głównych pozycji budżetowych Gminy Kobiór w latach 2008÷2009	6-2
Tabela 6-3. Wskaźniki finansowe dla oceny zdolności kredytowej gminy	6-3
Tabela 6-4. Wykonania GFOŚiGW w roku 2008 i plan na rok 2009	6-4
Tabela 6-5. Prognoza budżetu Gminy Kobiór na lata 2010÷2013.....	6-5

Spis rysunków

Rysunek 2-1. Struktura użytkowania terenów w gminie Kobiór	2-3
Rysunek 2-2. Lokalizacja punktów pomiarowych w jednolitych częściach wód podziemnych w województwie śląskim w 2007 roku	2-5
Rysunek 5-1. Schemat zarządzania programem ochrony środowiska	5-15

1 Wprowadzenie

1.1 Podstawa prawna

Podstawą prawną opracowania programu ochrony środowiska jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r., Prawo Ochrony Środowiska. Opracowanie zostało wykonane na zlecenie władz samorządowych Gminy Kobiór.

Pierwszy Program ochrony środowiska dla Gminy Kobiór został przyjęty Uchwałą Rady Gminy Nr XXII/1/86/04 z dnia 10 listopada 2004 roku. Program obejmował cele i zadania krótkoterminowe przewidziane na okres 2005÷2008 oraz cele i kierunki działań długoterminowe do 2012r.

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 27.04.2001r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2001r. Nr 62 poz. 627 z późn. zm.), przyjęty Program podlega aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata. W dokumencie tym zawarto treści właściwe dla programów ochrony środowiska obejmujące zarówno zadania gminy jak i powiatu pszczyńskiego, gdyż te zadania są przez Gminę Kobiór realizowane.

Niniejszy Program ochrony środowiska dla Gminy Kobiór na najbliższe cztery lata, tj. 2009÷2012 z uwzględnieniem perspektywy kolejnych czterech lat, tj. 2013÷2016, stanowi drugą edycję dokumentu programowego określającego zadania w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy i jest aktualizacją dokumentu przyjętego w 2004 r. z uwzględnieniem analizy i wniosków zawartych w Raporcie z realizacji dotychczasowego Programu.

1.2 Struktura programu

Struktura Programu oparta jest głównie o zapisy trzech dokumentów:

1. Prawo ochrony środowiska z 27 kwietnia 2001 roku

Definiuje ono ogólne wymagania w odniesieniu do programów ochrony środowiska opracowywanych dla potrzeb województw, powiatów i gmin. Zgodnie z ustawą (art.14 ust.1), gminny program ochrony środowiska, na podstawie aktualnego stanu środowiska, określa w szczególności:

- cele ekologiczne,
- priorytety ekologiczne,
- poziomy celów długoterminowych,
- rodzaj i harmonogram działań proekologicznych,
- środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

2. Polityka ekologiczna państwa na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014.

Zgodnie z zapisami tego dokumentu Program winien definiować cele średniookresowe (dla okresu minimum 8-letniego) i zadania na okres najbliższych czterech lat oraz monitoring realizacji Programu i nakłady finansowe na jego wdrożenie.

Cele i zadania powinny mieścić się w następujących obszarach tematycznych:

- cele i zadania o charakterze systemowym,
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody,
- jakość środowiska i bezpieczeństwo ekologiczne,
- zrównoważone wykorzystanie surowców.

Zagadnienia te pogrupowano w niniejszym programie w sposób odpowiadający specyficznym uwarunkowaniom gminy Kobiór oraz korespondujący z układem dokumentu „Program ochrony środowiska dla powiatu pszczyńskiego”.

3. Wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym, które podają sposób i zakres uwzględniania polityki ekologicznej państwa w programach ochrony środowiska oraz wskazówki co do zawartości programów.

W gminnym programie powinny być uwzględnione:

- zadania własne gminy, tzn. te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji powiatu,
- zadania koordynowane, tzn. finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla wojewódzkiego i centralnego, bądź instytucji działających na terenie powiatu, ale podległych bezpośrednio organom wojewódzkim lub centralnym.

W Programie uwzględniono również zapisy Prawa Ochrony Środowiska wskazujące, że program ochrony środowiska przyjmuje się na 4 lata, a wójt gminy zobowiązany jest do sporządzania co 2 lata raportów o wykonaniu Programu i przedstawiania ich Radzie Gminy.

Niniejszy „Program...” ma formułę otwartą co oznacza, że w przypadku zmiany wymagań prawnych, pojawiania się nowych problemów, bądź niewykonania niektórych przedsięwzięć w terminach przewidzianych w tym Programie, dokument Programu opracowany w 2009 roku, będzie cyklicznie (co 4 lata) aktualizowany.

Program ochrony środowiska gminy Kobiór pozostaje w ścisłej relacji z:

- Polityką Ekologiczną Państwa na lata 2007÷2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011÷2014,
- Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000÷2020,
- Programem ochrony środowiska województwa śląskiego do 2004 roku oraz celami długoterminowymi do roku 2015,
- Projektem Narodowego Planu Rozwoju 2007÷2013,
- Aktualizacją Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2008÷2011, z perspektywą na lata 2012÷2015,
- Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego fragmentu Gminy Kobiór – polany śródleśnej ograniczonej od wschodu, północy i zachodu granicami lasu Nadleśnictwa Kobiór, oraz od południa granicą administracyjną Gminy Kobiór,
- Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego fragmentu Gminy Kobiór – Tereny A, B, C i D,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kobiór – II edycja,
- Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Kobiór,
- Programem ograniczenia niskiej emisji dla Gminy Kobiór,
- Planem Odnowy Miejscowości Kobiór.

1.3 Metoda tworzenia Programu

Zgodnie z wymaganiami ustawy „Prawo ochrony środowiska” i „Wytycznymi do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym”, duży nacisk położono na proces opracowania programu i na elastyczność jego treści. Generalną zasadą procesu jest włączanie społeczności gminy zarówno w przygotowanie programu jak i jego wdrażanie. Dlatego już w początkowych etapach prac nad Programem zwrócono szczególną uwagę na wymianę informacji i konsultacje pomiędzy przedstawicielami instytucji / organizacji włączonych w zagadnienie ochrony środowiska i rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Nadzór nad przebiegiem prac prowadził Urząd Gminy Kobiór.

Program wykonano w oparciu o:

- informacje uzyskane bezpośrednio z gminy,
- studium zebranych materiałów wejściowych,
- dostępne wyniki monitoringu środowiska.

Opracowanie określa cele, priorytety i zadania ochrony środowiska w zakresie: ochrony gleb i powierzchni ziemi, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powietrza atmosferycznego, ochrony przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przyrody, ochrony przed skutkami poważnych awarii oraz edukacji ekologicznej. Założone cele podzielono na cele krótkoterminowe, do realizacji w latach 2009÷2012 oraz średnioterminowe, do realizacji w perspektywie kolejnych czterech lat, czyli do roku 2016.

Końcowym etapem proceduralnym, kończącym prace nad Programem jest przyjęcie Programu przez Radę Gminy Kobiór w formie uchwały. **Problematykę gospodarki odpadami zawiera dokument „Plan gospodarki odpadami dla gminy Kobiór”.**

1.4 Zawartość dokumentu „Program ochrony środowiska”

Jak wspomniano wyżej, konstrukcja Programu nawiązuje do schematu dokumentu „Polityka ekologiczna państwa na lata 2007÷2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011÷2014” z przystosowaniem do realiów gminy Kobiór. Oprócz niniejszego rozdziału, program zawiera:

Rozdział 2. DIAGNOZA STANU ŚRODOWISKA GMINY

Rozdział ten zawiera podstawowe informacje o stanie poszczególnych elementów środowiska gminy i tendencjach ich przekształceń, a także identyfikację podstawowych uwarunkowań związanych z infrastrukturą i sferą społeczną determinujących stan środowiska. ,

Rozdział 3. CELE, PRIORYTETY I ZADANIA ŚRODOWISKOWE GMINY KOBIOR

Rozdział ten zawiera kierunki działań w perspektywie roku 2012 i 2016. W strukturę celów i priorytetów wpisane zostały przedsięwzięcia na okres najbliższych czterech lat, z podaniem kosztów i źródeł finansowania, rodzaju przedsięwzięcia (własne, koordynowane) oraz instytucji odpowiedzialnych za realizację przedsięwzięcia.

ROZDZIAŁ 4. HARMONOGRAM URUCHAMIANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH

Rozdział ten zawiera zestawienie zadań krótkoterminowych i wielkości nakładów na ich realizację w kolejnych czterech latach.

ROZDZIAŁ 5. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA

W rozdziale tym rozwinięto opis zasad zarządzania Programem na tle instrumentów zarządzania środowiskiem i harmonogram wdrażania Programu. Przedstawiono także propozycję wskaźników służących ocenie efektywności wdrażania Programu.

ROZDZIAŁ 6. ASPEKTY FINANSOWE WDRAŻANIA PROGRAMU

W rozdziale tym oszacowano ramy finansowe realizacji programu ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć realizowanych w latach 2009÷2012, oraz udział poszczególnych źródeł finansowania.

2 Diagnoza stanu środowiska w gminie

2.1 Ogólne informacje o gminie

Kobiór jest najdalej na północ wysuniętą gminą powiatu pszczyńskiego. Z uwagi na charakter lokalizacji – stanowi polanę otoczoną lasami, pozostałościami Puszczy Pszczyńskiej - jest gminą jednowioskową. Obszar gminy wynosi 4950 ha. Sąsiaduje z następującymi miejscowościami:

- od północy: sołectwo Gostyń (gmina Wyry) oraz Paprocany (miasto Tychy),
- od wschodu Świerczyniec (gmina Bojszowy),
- od południa Studzienice, Piasek, Czarków (miasto Pszczyna),
- od zachodu Suszec (gmina Suszec) i Zgoń (miasto Orzesze).

Gmina leży przy drodze krajowej A1 – Katowice – Tychy – Pszczyna – Bielsko-Biała – Cieszyn w odległości około 30 km od Katowic, 100 km od Krakowa, 50 km od przejścia granicznego w Cieszynie.

2.2 Stan poszczególnych elementów środowiska w gminie

2.2.1 Budowa geologiczna i geomorfologia

Zgodnie z regionalizacją geologiczną, Kobiór leży w obrębie zapadliska przedgórskiego; najstarszymi skałami są piaskowce, łupki i węgle karbońskie. Nad nimi zalegają osady miocenu morskiego. Powierzchnię terenu budują utwory czwartorzędowe w postaci holocenijskich utworów rzecznych. W spągu czwartorzędzie zalegają gliny morenowe przewarstwione piaskami z wkładkami żwirów. W stropie czwartorzędzie występują piaski średnio- i drobnoziarniste z przewarstwieniami glin i pyłów. Miąższość czwartorzędzie wynosi 10-40 m. Charakterystycznym elementem naturalnej rzeźby terenu gminy są pola sandrowe powstałe w wyniku kumulacji i erozji lodowcowej oraz wolnolodowcowej.

Zgodnie z podziałem fizyczno – geograficznym Polski J. Kondrackiego, obszar gminy należy do prowincji Karpaty i Podkarpacie. Pod względem fizjograficznym obszar został zakwalifikowany do Makroregionu Kotliny Oświęcimskiej i Mezo-regionu Równiny Pszczyńskiej. Teren gminy jest równinny; rozległe doliny przechodzą w niewielkie wzniesienia o spadkach terenu nie przekraczających 5 %. Deniwelacja terenu wynosi około 28 m (266 – 238 m npm); najwyższy punkt terenu znajduje się w pobliżu granicy z Orzeszem, natomiast najniższy – w Międzyrzeczu.

Naturalna rzeźba terenu gminy została w znacznym stopniu zmodyfikowana poprzez melioracje odwadniające prowadzone od XIX wieku (system rowów melioracyjnych zarówno na obszarach leśnych jak na Polanie Kobiórskiej). Innymi formami antropogenicznymi są nasypy towarzyszące linii kolejowej i drogom, a także groble stawowe.

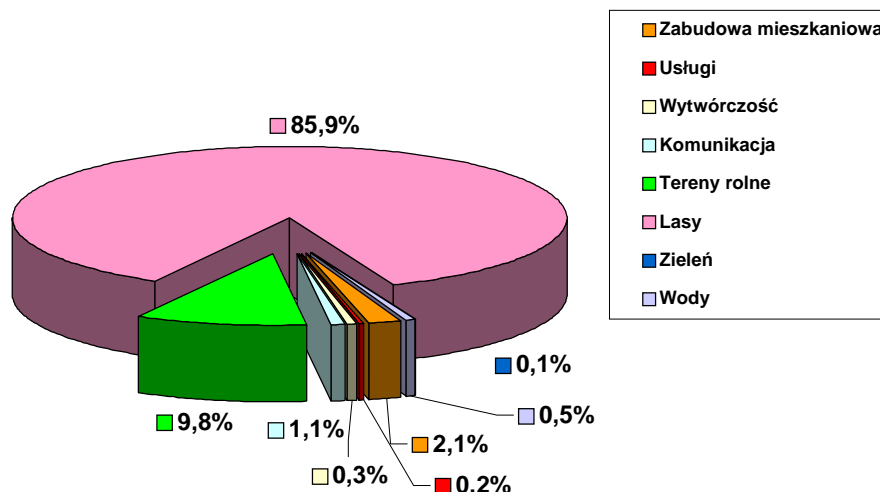
2.2.2 Gleby i użytkowanie gruntów

Na terenie gminy występują gleby bielcowe, brunatne powstałe na utworach piaszczystych, piaskach słabogliniastych oraz glinach lekkich i glinach średnich. Na terenach występowania gleb torfowych lokalnie doszło do powstania gleb torfowo – murszowych i mułowo – murszowych. Zgodnie z klasyfikacją przydatności rolniczej, w granicach Polany Kobiórskiej przeważają gleby kompleksu żytnio-ziemniaczanego: 4 (bardzo dobry, w części zachodniej), 5 (dobry) i 6 (słaby, głównie w części południowej). Niewielki areał mają gleby kompleksu 2 – pszennego dobrego (Plichtowice i w rejonie przebiegu drogi krajowej).

Zgodnie z klasyfikacją bonitacyjną, na terenie gminy przeważają gleby IVb i V. Gleby IVa występują w części zachodniej i północnej. Gleby klasy IIIb znajdują się w Plichtowicach (na terenach poddanych presji inwestycyjnej) oraz w pobliżu drogi krajowej. Użytki zielone – łąki i pastwiska - ukształtowane na madach (zachodnia część Polany Kobiórskiej) zaliczane są do średnich, natomiast ukształtowane na glebach mułowo-torfowych (wschodnia część Polany Kobiórskiej) – do słabych.

Wyniki monitoringu gleb przeprowadzonego na terenie powiatu pszczyńskiego wykazały, że na analizowanym terenie istnieją warunki do rozwoju rolnictwa. Badania zostały przeprowadzone przez Stację Chemiczno – Rolniczą w Gliwicach. Badania na zawartość metali ciężkich wykazały wartości nie przekraczające dopuszczalnych norm dla produkcji żywności.

Kobior zajmuje powierzchnię 4950 ha. 96,2% terenu gminy to tereny niezainwestowane, z czego 85,9% powierzchni gminy (4250 ha) to lasy oraz 9,8% powierzchni gminy (484 ha) to tereny rolne (rys. 1). Przesądza to o dominującej funkcji leśnej i rolniczej gminy. Wśród terenów zainwestowanych 101,6 ha stanowi zabudowa mieszkaniowa z usługami towarzyszącymi o niskiej intensywności oraz 52,4 ha komunikacja. Decyduje to o znaczącej funkcji mieszkaniowej i komunikacyjnej gminy. Funkcje uzupełniające wyznaczają tereny wytwórcze oraz usług publicznych i komercyjnych.

Rysunek 2-1. Struktura użytkowania terenów w gminie Kobiór

2.2.3 Wody powierzchniowe

Gmina Kobiór leży w całości w zlewni Wisły. Wody powierzchniowe na terenie gminy obejmują dwie rzeki: Korzeniec i Gostynka (jej południowa odnoga zwana Gostynką Rudą wyznacza na znacznym odcinku północną granicę gminy) oraz ich liczne dopływy w postaci rowów melioracyjnych, a także liczne stawy. Korzeniec, po połączeniu z Pszczynką, kończy swój bieg między Wołą i Jedliną, natomiast Gostynka między Jedliną i Zabrzegiem.

W toku wieloletnich działań hydromelioracyjnych, obydwa potoki i ich liczne dopływy zostały skanalizowane i ich główną rolą jest obecnie sprawne odprowadzanie nadmiaru wód z obszarów leśnych i terenu osady kobiórskiej. Brak jest cieków o naturalnych korytach. Przy większych opadach lub gwałtownych roztopach Korzeniec i jego dopływy zalewają doliny. Problem zalewań i podtopień łagodzą zbiorniki retencyjne usytuowane na Korzeńcu.

Jakość wód Korzeńca jest monitorowana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w ujściu do Pszczyнки. Zgodnie z wynikami monitoringu za rok 2007, wody Korzeńca w zakresie zanieczyszczeń zakwalifikowano jako wody zadowalającej jakości (III klasa). W Korzeńcu za wyjątkiem ChZT-Cr wszystkie pozostałe stężenia wskaźników odpowiadały klasie jakości od I do III. Natomiast stan czystości wód Pszczyнки przedstawiał się następująco:

- woda niezadowalającej jakości (IV klasa) wystąpiła w 1 punkcie MO: Kanał Branicki, ujście do Pszczyнки,
- woda o złej jakości (V klasa) wystąpiła w 2 punktach MO: Pszczyńska, powyżej zbiornika Łąka i Dokawa, ujście do Wisły.

Wskaźnikami dyskwalifikującymi wody rzeki Pszczynki było wysokie stężenie związków biogenych (głównie azotu) i niska zawartość tlenu.

Na stan zanieczyszczeń wód powierzchniowych mają wpływ:

- spływy wód powierzchniowych z pól, szczególnie w okresach po nawożeniu gruntów ornych,
- spływy wód gruntowych z nieskanalizowanych obszarów zabudowanych (w odniesieniu do gminy Kobiór dotyczy to głównie Korzeńca, w mniejszym stopniu Gostynki)
- Odprowadzanie cieków bytowych z nieskanalizowanych posesji do rowów melioracyjnych zasilających Korzeniec, jak i bezpośrednio do rzeki.

2.2.4 Wody podziemne

Obszar gminy znajduje się poza zasięgiem głównych zbiorników wód podziemnych i nie jest objęty siecią państwowego monitoringu wód podziemnych. Gmina jest zasobna w wody poziomu czwartorzędowego. Zwierciadło wody znajduje się na głębokościach 1,0÷2,9 m, natomiast w dolinach – od 1,0 m prawie do powierzchni gruntu.

Cała zachodnia i środkowa część gminy (w sumie około 70 % powierzchni) mieści się w granicach czwartorzędowego Użytkowego Poziomu Wód Podziemnych (UPWP) Rejonu Małej Wisły a zarazem w jego obszarach zasilania. Jest to poziom porowy o znaczeniu użytkowym głównym. Wody te są średniej jakości (klasa Id) i wymagają uzdatniania. Przekraczane są wymagania dla wód pitnych względem stężenia Fe i Mn. Taki stan rzeczy można przypisać uwarunkowaniom naturalnym. UPWP do niedawna eksploatowany był przez ujęcia studzienne Zakładów Drzewnych w Kobiórze (wydajność 930 m³/d).

W zachodniej części gminy (na zachód od linii kolejowej), tereny wzdłuż doliny Korzeńca charakteryzują się potencjalnie wysokim stopniem zagrożenia UPWP (czas pionowej migracji 2-5 lat), natomiast pozostałe tereny – zagrożeniem średnim (czas pionowej migracji 5÷25 lat).

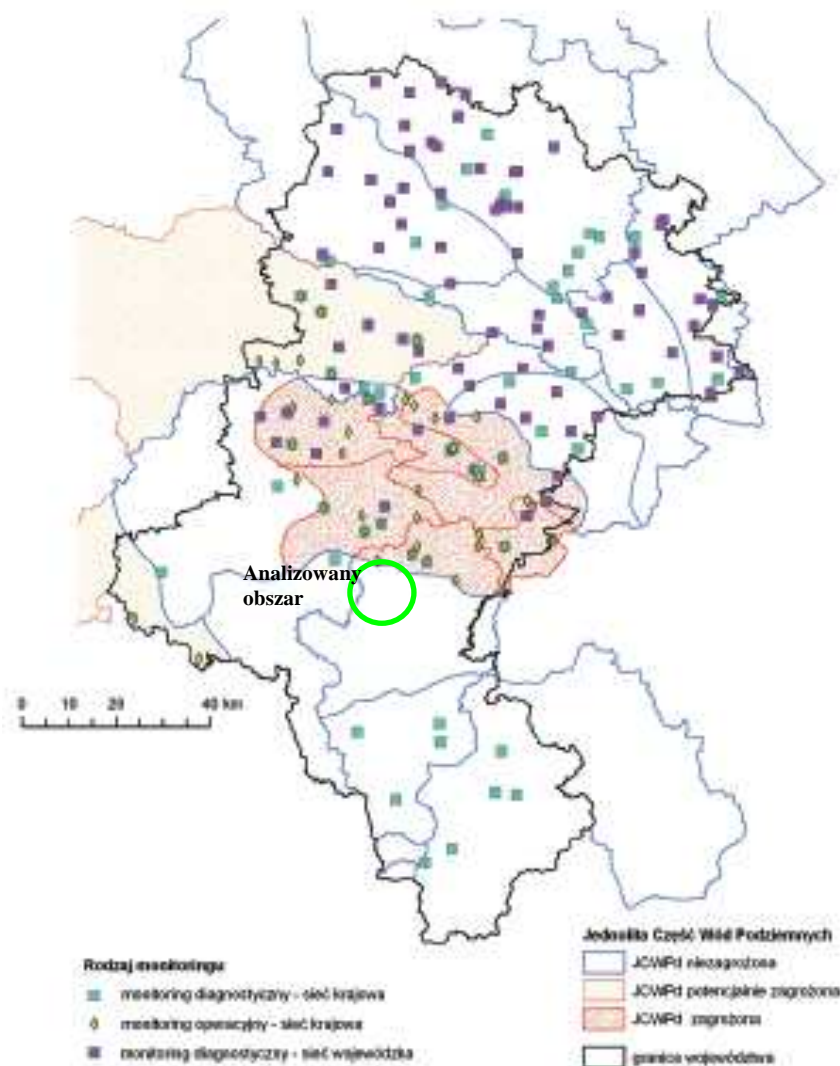
W 2007 roku na terenie województwa śląskiego jakość wód podziemnych oceniono w 166 punktach pomiarowych zlokalizowanych w utworach czwartorzędu, trzeciorzęd, kredy, jury, triasu i karbonu. Monitoringiem objęto 20 jednolitych części wód podziemnych.

Ocena jakości wód podziemnych została wykonano dla każdego z punktów pomiarowych w sieci krajowej i wojewódzkiej w oparciu o rozporządzenia:

- Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 61, poz. 417),

- Ministra Środowisku z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryterium i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896).

Lokalizację punktów pomiarowych w jednolitych częściach wód podziemnych w województwie śląskim w 2007 roku przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 2-2. Lokalizacja punktów pomiarowych w jednolitych częściach wód podziemnych w województwie śląskim w 2007 roku

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że obszar Gminy Kobiór jest zlokalizowany na niezagrożonym obszarze Jednolitej Części Wód Podziemnych.

2.2.5 Klimat

Położenie w zagłębieniu pomiędzy Wyżyną Śląską i Pogórzem Śląskim oraz wysoka lesistość obszaru wywiera wpływ na warunki klimatyczne. Suma opadów rocznych osiąga

średnio 825 mm, co stanowi ok. 140% średniej ogólnopolskiej. Na ogół płaski teren i wysokie opady sprzyjają silnemu zawilgoceniu gruntu, co w połączeniu ze słabymi wiatrami sprzyja powstawaniu wysokiej wilgotności powietrza. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi $8\div 8,5^{\circ}\text{C}$. W ciągu roku występuje około 100-120 dni z przymrozkami i 60-90 dni z pokrywą śnieżną. Przeważają wiatry z sektora zachodniego (54 %), wiejące z prędkością $3\div 4$ m/s. Okres wegetacyjny wynosi średnio 221 dni.

2.2.6 Jakość powietrza

Gmina Kobiór należy do strefy pszczyńskiej wyróżnianej na potrzeby klasyfikacji stref w ramach monitoringu państwowego dla województwa śląskiego prowadzonego przez ŚWIOŚ. W strefie pszczyńskiej nie są przekraczane dopuszczalne stężenia benzenu, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, ozonu, pyłu zawieszonego PM 10 oraz tlenku węgla – zarówno ze względu na ochronę zdrowia, jak na ochronę roślin. Dotyczy to zarówno wartości za rok 2002, jak wstępnej oceny za rok 2003. Oznacza to, że gmina Kobiór należy do strefy o jakości powietrza mieszczącej się w klasie najwyższej – A. Jest to rezultatem zmian, jakie zachodziły od początku lat 90-tych minionego stulecia w gospodarce województwa, a zwłaszcza ograniczenia emisji przemysłowej.

Z przytoczonych danych nie wynika bynajmniej, że na obszarze gminy nie odczuwa się miejscowych uciążliwości związanych z jakością powietrza. Źródłem tych uciążliwości są: emisja ze środków transportu (droga krajowa DK-1, droga wojewódzka nr 928, droga powiatowa nr 14566 oraz linia kolejowa. Duże znaczenie ma także emisja niska z systemów grzewczych zlokalizowanych na niewielkiej przestrzeni osady kobiórskiej. System ciepłowniczy gminy jest zdecentralizowany, co wynika z zabudowy – wolnostojącej, jednorodzinnej. Indywidualne instalacje c.o. opalane są węglem i gazem, rzadziej olejem opałowym. W obiektach użyteczności publicznej kotłownie węglowe zostały zastąpione przez gazowe. Na terenie osady działają liczne paleniska domowe, gdzie głównym źródłem ciepła jest tradycyjne spalanie węgla. Także liczne szklarnie i tunele foliowe w większości ogrzewane są węglem niskiej jakości.

Ostatnie badania jakości powietrza na terenie Gminy Kobiór były przeprowadzone przez PIOŚ w latach 2004÷2005. Przeprowadzone zostały pomiary stężeń dwutlenku azotu NO_2 oraz dwutlenku siarki SO_2 metodą pasywną. Wyniki pomiaru dwutlenku azotu wykazywały niższe wartości niż w roku 2004. Wyniki mieściły się w dopuszczalnej normie, która wynosi $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Przekroczeń nie zanotowano również w przypadku badań SO_2 . Odnotowano jednak wyższe wartości niż w roku 2004.

Ogólnie niekorzystny wpływ na stan sanitarny powietrza mają następujące zjawiska:

- Emisja zorganizowana – pochodząca ze źródeł punktowych, do których należą kotłownie oraz emitory z ogrzewania budynków mieszkalnych.
- Emisja niezorganizowana – wprowadzana do powietrza bez pośrednictwa odpowiednich przeznaczonych do tego celu urządzeń technicznych (np. spalanie na powierzchni ziemi jak wypalanie traw, palenie śmieci itp.).
- Emisja ze źródeł liniowych i powierzchniowych – głównie z parkingów i dróg. Głównym emitorem bez znaczenia na stan powietrza atmosferycznego w gminie jest droga krajowa nr 1 oraz droga wojewódzka nr 928 i linia kolejowa.
- Zgodnie z powyższymi warunkami areosanitarne na terenie gminy będą pogarszały się w sezonie grzewczym. Głównie związane jest to z występowaniem tzw. niskiej emisji. Zasilanie w ciepło na tym terenie oparte jest o indywidualne systemy grzewcze. Regułą jest, że budynki ogrzewane są przy użyciu węgla, nagminnie również jest palenie śmieci w przydomowych paleniskach. Nowe instalacje grzewcze przeważnie budowane są na paliwa ekologiczne, co sprawia, że źródło zanieczyszczenia powietrza będzie z czasem stawało się coraz mniej istotne dla warunków aerosanitarnych na obszarze gminy.
- Zewnętrznym czynnikiem mającym wpływ na stan powietrza atmosferycznego jest nawiewanie zanieczyszczeń z terenów przyległych. W związku z tym, że granica jest na polanie otoczonej lasami oraz przeważają na tym terenie wiatry z kierunku zachodniego (od Gardawic) czynnik ten nie ma wpływu na stan powietrza na tym terenie,
- Ze względu na brak dużych źródeł zanieczyszczeń ogólnie ochrona powietrza w granicach gminy sprowadza się do dbania, aby były utrzymane poniżej dopuszczalnych poziomów (lub wartości odniesienia) stężenia zanieczyszczeń emitowanych do powietrza ze źródeł zlokalizowanych na terenie gminy.

2.2.7 Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.

Na terenie gminy Kobiór brak jest punktów monitoringu hałasu. Należy zakładać, że problem hałasu w gminie Kobiór istnieje przede wszystkim wzdłuż głównych dróg. Głównym źródłem hałasu, oddziałującym na mieszkańców południowo-wschodniej części osady, jest ruch samochodowy na drodze krajowej DK1. Nie mniejsze uciążliwości występują wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 928, tym bardziej że na wielu odcinkach zabudowa mieszkaniowa przylega bezpośrednio do drogi. Najgorsza sytuacja panuje na odcinku ulicy Przelotowej, w rejonie skrzyżowania ulic Centralnej i Przelotowej, a także przy ulicy Kobiórskiej (jako droga powiatowa nr 14566). Odbywa się po nich zarówno transport osobowy jak ciężarowy. Do pogorszenia sytuacji przyczyniają się liczne skrzyżowania drogi wojewódzkiej z drogami gminnymi oraz nienajlepszy stan techniczny tych ostatnich.

Istotne znaczenie ma także linia kolejowa Katowice-Zwardoń. Generalnie w całej Polsce hałas kolejowy kształtuje się na jednakowym poziomie. W porze nocnej hałas pochodzący od linii kolejowej może przekraczać dopuszczalną wartość 50 dB w odległości do około 80 m od osi torów. Lokalnie mogą wystąpić niekorzystne zmiany ze względu na stan infrastruktury (torowiska), prędkości przejazdu, rodzaj taboru kolejowego, stanu taboru kolejowego, położenia torowiska (nasyp, wawóz, teren płaski).

Program Państwowego Monitoringu Środowiska w ramach sieci regionalnej przewiduje badania hałasu emitowanego z dróg krajowych i wojewódzkich oraz linii kolejowych – w miejscach o szczególnym zagrożeniu (węzły drogowe, drogi tranzytowe przebiegające w pobliżu zabudowy mieszkaniowej). Zgodnie z programem PMŚ na lata 1998-2002, badania hałasu komunikacyjnego prowadzone były w cyklu pięcioletnim, w stałych punktach wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych województwa.

Poziom emisji hałasu nie powinien przekraczać wartości dopuszczalnych określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. nr 120, poz. 826) przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 2-1. Dopuszczalne w środowisku poziomy hałas powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez linie elektroenergetyczne oraz starty, lądowania i przeloty statków powietrznych

Lp.	↓ Funkcja lub przeznaczenie terenu	Dopuszczalny równoważny poziom dźwięku A			
		drogi lub linie kolejowe		pozostałe obiekty i grupy źródeł hałasu	
		Pora i czas oceny →		Dzień T=8h	Noc T=1h
1	2	3	4	5	6
1	a. Obszary A ochrony uzdrowiskowej. b. Tereny szpitali poza miastem.	50 dB	45 dB	45 dB	40 dB
2	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. b. Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży. c. Tereny domów opieki d. Tereny szpitali w miastach	55 dB	50 dB	50 dB	40 dB
3	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego. b. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi. c. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d. Tereny zabudowy zagrodowej.	60 dB	50 dB	55 dB	45 dB
4	a. Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców, ze zwartą zabudową mieszkaniową i koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.	65 dB	55 dB	55 dB	45 dB

Jedynym istotnym przemysłowym źródłem hałasu istniejącym na terenie Gminy Kobiór, tj. Zakłady Drzewne S.C. Tartak i Stolarska już nie funkcjonują.

Z uwagi na brak stacji i linii przesyłowych wysokiego napięcia, słabo rozwinięty przemysł oraz stosunkowo słabe wysycenie infrastrukturą telekomunikacyjną należy uznać, że w chwili obecnej na terenie gminy Kobiór brak jest uciążliwości i zagrożeń środowiskowych ze strony pól elektromagnetycznych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, strefy wyłączone spod zabudowy wynoszą – dla linii kV 15 kV obsługujących gminę Kobiór – 2x6,5 m.

2.2.8 Przyroda ożywiona

Dominującym elementem przyrody gminy są lasy. W całości są to lasy państwowe, administrowane przez Nadleśnictwo Kobiór. Mieszczą się one w II strefie zagrożenia przemysłowego, w dobrym stanie sanitarnym, w I (najwyższej) strefie zagrożenia pożarowego. Są to w większości drzewostany sosnowe na siedliskach lasów wilgotnych (91 %) i świeżych, a zatem rosnące w nieodpowiednich warunkach siedliskowych. Ten stan rzeczy wynika pośrednio z XIX-wiecznej gospodarki leśnej, gdy cała Puszcza Pszczyńska została poddana melioracji; z tamtych czasów wywodzi się sieć śródleśnych rowów i prostokątny układ dróg. Na obszarach leśnych przeważają drzewostany starsze (60-letnie i starsze, w tym również 100-140-letnie). Istniejące obecnie zbiorowiska leśne to przede wszystkim bór trzcinnikowy, suboceaniczny bór świeży i bór wilgotny. Ponadto w lokalnych bezodpływowych obniżeniach terenu znajdują się płaty kontynentalnego boru bagiennego. Do najciekawszych pod względem przyrodniczym należą niewielkie płaty łągów olszowo-jesionowych zachowane w dolinach Gostynki i Korzeńca.

Lasy są ogólnie ubogie w rośliny chronione, natomiast bogate są w zwierzynę łowną i chronione gatunki zwierząt. Stanowią one zarazem fragment jednego z ważniejszych, krajowych szlaków migracji dużych ssaków. W górnym biegu Korzeńca żyją Bobry, natomiast wśród gatunków chronionych na śródleśnych uroczyskach występuje m.in. bocian czarny.

Głównymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi gminy są:

- zabytkowy staw „Pilok”, stanowiący ostoję m.in. ptactwa i płazów,
- bogaty starodrzew (głównie dębowy) towarzyszący drogom i starej zabudowie
- park otaczający zameczek w Promnicach
- otwarte osie widokowe, w tym główna – związana z doliną Korzeńca,
- zbiorniki małej retencji na rzece Korzeniec.

2.2.9 Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Wyjątkowe położenie miejscowości Kobiór wśród jednego z największych kompleksów leśnych w regionie, samoistnie sprzyja prawidłowemu funkcjonowaniu środowiska na jej obszarze. Szczególnie korzystnym czynnikiem jest tutaj biegnąca szeroka dolina rzeki Korzeniec z łąkami i stawami, umożliwiającą rozwój różnych gatunków zwierząt i ich przemieszczanie.

Czynnikiem utrudniającym utrzymanie funkcjonowania korytarzy ekologicznych wzdłuż dolin cieków są bariery techniczne w postaci nasypów komunikacyjnych z bardzo wąskimi prześwitami wyłącznie dla przepływu wód. Takie rozwiązania techniczne wpływają też na zwiększenie zagrożeń powodziowych.

Ogólnie obszar nie wyróżnia się szczególną różnorodnością biologiczną z uwagi na ubogie siedliska i wysoki stopień przekształcenia sieci hydrograficznej oraz zbiorów roślinnych. Zarówno w lasach jak i w osadzie stwierdzono brak cieków w naturalnych korytach.

Postępujące zainwestowanie, także w obrębie dolin wypiera rolnicze użytkowanie terenów. Nie jest to korzystne z uwagi na przydatność gruntów dla upraw ekologicznych oraz ze względu na intensyfikację osadnictwa – niepożądaną w centrum wielkiego kompleksu leśnego.

Wzrost zainwestowania przy niepełnym systemie odprowadzania i oczyszczania ścieków grozi skażeniem wód powierzchniowych, częściowo także podziemnych (grunty podatne na infiltrację zanieczyszczeń do wód podziemnych w południowej części obszaru miejscowości Kobiór). Innym niebezpieczeństwem jest wzrost niskiej emisji ze spalania węgla dla celów grzewczych.

Największym zagrożeniem dla mieszkańców gminy Kobiór, oraz środowiska jest droga krajowa nr 1: hałas i zanieczyszczenia powietrza, przewóz ładunków niebezpiecznych, a przede wszystkim – bariera nie do przebycia dla pieszych i zwierząt. Nie mniej uciążliwa jest droga wojewódzka nr 928, biegnąca przez centrum Kobióra, szczególnie niebezpieczna na całym odcinku ul. Centralnej.

Walory przyrodnicze i kulturowe kompleksu leśnego obejmującego tereny dawnej Puszczy Pszczyńskiej, to powód dla którego organizacje ekologiczne proponują objęcie go ochroną w całości w formie Pszczyńskiego Parku Krajobrazowego (PPK) oraz jako obszaru specjalnej ochrony o znaczeniu europejskim dla ochrony siedlisk dzikich ptaków (NATURA 2000). Miejscowość Kobiór znajduje się w otulinie PPK.

Na obszarze gminy Kobiór nie występują aktualnie tereny objęte ochroną prawną w formie parków krajobrazowych, czy rezerwatów przyrody, natomiast ochroną zostały objęte zarówno pojedyncze drzewa jak i zespoły drzew.

Wpis do Wojewódzkiego Rejestru Pomników Przyrody uzyskały następujące drzewa:

- a) dąb szypułkowy (obwód pnia 585cm) w rejonie ul. Leśników wprowadzony Rozporządzeniem Wojewody Śląskiego z 2004r. nr 32/04 – Dz.U. 56 poz. 1749 nr rej. 44,
- b) dąb szypułkowy obok kaplicy p.w. św. Antoniego (obwód pnia 600cm) wprowadzony Rozporządzeniem Wojewody Śląskiego z 2004r. nr 27/04 – Dz.U. 55 poz. 1717 nr rej. 45,
- c) dąb szypułkowy przy ul. Centralnej 9/11 (obwód pnia 438cm) wprowadzony Rozporządzeniem Wojewody Śląskiego z 2004r. nr 31/04 – Dz.U. 56 poz. 1748 nr rej. 44.

Uchwałą Rady Gminy Kobiór z dnia 24 lipca 1992r (nr XII/1/58/92) ochroną w formie pomnika przyrody objęto zespół 41 dębów szypułkowych w formie szpaleru drzew wzdłuż ul. Żołędziowej. Ochroną w formie pomnika przyrody objęto również zespół 39 dębów szypułkowych w formie szpaleru pomiędzy ul. Centralną i ul. Leśników tzw. „Reitweg”. Ochrona została ustalona uchwałą Nr XXV/5/108/93 Rady Gminy Kobiór z 3 grudnia 1993r.

Dla gminy Kobiór w 2004r. opracowany został plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty uchwałą Rady Gminy nr XVIII/2/78/04. W planie wytypowano do ochrony w formie pomników przyrody następujące pojedyncze drzewa oraz grupy i szpalery drzew:

- a) szpaler drzew różnych gatunków wzdłuż ul. Leśników,
- b) dąb szypułkowy przy ul. Ołtuszewskiego 3,
- c) dwie grupy dębów w dolinie Korzeńca w rejonie na zachód od drogi krajowej nr 1 oraz w rejonie ul. Ołtuszewskiego 109,
- d) grupa trzech dębów szypułkowych przy ul. Ołtuszewskiego 148,
- e) grupa drzew : akacja i dwa dęby szypułkowe przy drodze krajowej i ul. Ołtuszewskiego,
- f) dąb szypułkowy przy ul. Rodzinnej 176,
- g) grupa czterech dębów szypułkowych przy ul. Rodzinnej 97,
- h) dąb szypułkowy przy ul. Rodzinnej 86,
- i) grupa drzew: trzy dęby i jeden jesion przy ul. Rodzinnej 57,
- j) dwa dęby szypułkowe na północ od posesji przy ul. Rodzinnej 57,
- k) grupa sześciu dębów szypułkowych przy ul. Wróblewskiego 149,
- l) grupa drzew: cztery dęby szypułkowe i dwa klony przy leśniczówce Promnice,
- m) dąb szypułkowy na południowy-wschód od kaplicy Św. Antoniego,
- n) wiąz przy ul. Leśników,
- o) buk i sosna wejmutka przy ul. Leśników 9,
- p) dwa dęby szypułkowe przy ul. Leśników 11,
- q) dąb szypułkowy przy zachodniej granicy gminy w rejonie mostku nad rz. Korzeniec,
- r) szpaler drzew różnych gatunków, głównie dębów, część tzw. „Reitweg”-u wzdłuż ul. Żelaznej

- s) szpaler drzew różnych gatunków wzdłuż ul. Centralnej.

2.2.10 Stan obiektów dziedzictwa kulturowego

Krajobraz całej gminy jest krajobrazem kulturowym. Lasy charakteryzują zbiorowiska nie w pełni odpowiadające zbiorowiskom naturalnym, przekształcone w odległej już przeszłości w dostosowaniu do zapotrzebowania na drewno sosnowe.

W samym Kobiórze zachowało się szereg obiektów z XIX w. i początków XX w., o stylu nawiązującym do „pruskiego rządowego”. Najcenniejszym zabytkiem jest pałac myśliwski w Promnicach, także kościół parafialny i obiekty sąsiadujące, część domów mieszkalnych. Stara zabudowa zagrodowa stopniowo przestaje istnieć. Przebudowy i nowe realizacje to już typowa zabudowa typu podmiejskiego, jednorodzinna z rzadka jeszcze z zapleczem gospodarczym związanym z rolnictwem. Postępuje rozwój zabudowy, zwłaszcza w rejonie Plichtowic i Kątów.

2.2.11 Turystyka i rekreacja

Na terenie Gminy Kobiór w Promnicach znajduje się Zameczek Myśliwski Książąt Pszczyńskich – obecnie ekskluzywny hotel (26 miejsc noclegowych).

Przydatność obszarów leśnych dla rekreacji jest niewielka; praktycznie wchodzi w grę jedynie turystyka rowerowa bądź piesza duktami leśnymi, a także zbieranie runa leśnego. Jako szlaki rowerowe (niektóre oznakowane) wykorzystywane są zwłaszcza dukty prowadzące w kierunku Orzesza, Tychów, Pszczyny i Bojszów. Najatrakcyjniejsze pod względem krajobrazowym są obrzeża lasów, zwłaszcza w dolinach Korzeńca i Gostynki oraz otoczenia stawów. Do zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego przewidziany jest środkowy zbiornik, spośród trzech stawów zlokalizowanych w dolinie Korzeńca.

Aktualnie następuje wzrost atrakcyjności turystycznej gminy ze względu na realizację w ostatnich latach takich obiektów jak:

- zbiorniki małej retencji na rzece Korzeniec,
- ścieżki rowerowe łączące między innymi zamki w Pszczynie i w Promnicach.

2.2.12 Gospodarka odpadami

Położenie gminy w strefie wododziałowej, na polanie śródleśnej a przede wszystkim i budowa geologiczna wykluczają możliwość lokalizacji wysypisk lub składowania odpadów na terenie gminy. W porozumieniu z kilkoma innymi gminami przeprowadzany jest wywóz śmieci

poza teren gminy. Gmina Kobiór jest udziałowcem spółki MASTER składającej się z miast i gmin Tychy, Bieruń, Łędziny, Kobiór, Bojszowy, Wiry, Imielin, Chełm Śląski.

Szczegółowe informacje dotyczące odpadów komunalnych, przemysłowych i niebezpiecznych oraz sposobów postępowania z nimi znajdują się w Planie Gospodarki Odpadami Gminy Kobiór, stanowiącym integralną część Programu Ochrony Środowiska.

2.3 Informacje ekonomiczno-społeczne

2.3.1 Struktura demograficzna

W Gminie Kobiór najwięcej osób zamieszkuje jej środkową część, tj. rejon ulic Centralnej, Rodzinnej, Przelotowej, Łukowej i Ołtuszewskiego (rejon polany śródleśnej). Pozostałą część gminy stanowią lasy i tereny rolne z rozproszoną zabudową.

Według danych GUS na koniec 2007r. gęstość zaludnienia w Gminie Kobiór wyniosła 97 mieszkańców/km². Dla porównania w powiecie pszczyńskim gęstość zaludnienia wynosiła 223 mieszkańców/km², a w województwie śląskim 377 mieszkańców /km². Jest to spowodowane dużą lesistością gminy. Jedynie centralna część gminy charakteryzuje się bowiem zwartą zabudową.

Z przedstawionych w poniższej tabeli danych demograficznych wynika, iż w Gminie Kobiór w latach 2003÷2007 nastąpił wzrost liczby mieszkańców. Porównując obecną liczbę mieszkańców z rokiem 2003 wzrost ten wyniósł około 3,3%. Ten korzystny trend jest spowodowany głównie wzrostem liczby urodzin przy równoczesnym spadku liczby zgonów, jak również migracją ludności z zewnątrz, zachęconą dogodnymi warunkami do osiedlania się.

Tabela 2-2. Ważniejsze dane dotyczące ludności Gminy Kobiór w latach 2003+2007

Pozycja	Wartości w poszczególnych latach				
	2003	2004	2005	2006	2007
Ludność wg stałego miejsca zameldowania (stan na 31.XII):					
- ogółem	4 515	4 592	4 609	4 617	4 664
- w tym kobiety	2 275	2 310	2 323	2 332	2 362
Urodzenia	29	36	43	41	59
Zgony	50	36	44	28	33
Przyrost naturalny	-21	0	-1	13	26
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	987	961	950	932	745
Ludność w wieku produkcyjnym	2 902	2 982	2 990	2 992	3 228
Ludność w wieku poprodukcyjnym	642	661	658	685	706
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem:					
- w wieku przedprodukcyjnym	21,80%	20,90%	20,70%	20,20%	20,10%
- w wieku produkcyjnym	64,00%	64,80%	65,00%	64,90%	64,80%

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KOBIOR NA LATA 2009÷2012
Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY LAT 2013÷2016**

Pozycja	Wartości w poszczególnych latach				
	2003	2004	2005	2006	2007
- w wieku poprodukcyjnym	14,20%	14,40%	14,30%	14,90%	15,10%
Ludność na 1 km ²	92	93	93	96	97
Urodzenia żywe na 1000 ludności	6,4	7,9	9,3	8,9	12,7
Zgony na 1000 ludności	11,1	7,9	9,6	6,1	7,1
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-4,7	0	-0,2	2,8	5,6
Zameldowania ogółem	89	118	52	44	78
Wymeldowania ogółem	52	41	34	49	57
Saldo migracji:					
- w ruchu wewnętrznym	54	79	29	7	39
- zagranica	-17	-2	-11	-12	-18
- łącznie	37	77	18	-5	21

Źródło: GUS

Pod względem struktury wieku mieszkańców Gminę Kobiór obecnie możemy określić jako jednostkę młodą.

Tabela 2-3. Gmina Kobiór – Ludność według grup wiekowych w 2007 roku

Przedział wiekowy [lata]	Liczba osób	Udział w ogólnej liczbie mieszkańców	
0÷4	218	4,66%	22,63%
5÷9	251	5,36%	
10÷14	276	5,90%	
15÷19	314	6,71%	
20÷24	412	8,81%	
25÷29	394	8,42%	64,31%
30÷34	327	6,99%	
35÷39	329	7,03%	
40÷44	320	6,84%	
45÷49	362	7,74%	
50÷54	360	7,69%	
55÷59	324	6,92%	
60÷64	181	3,87%	
65÷69	213	4,55%	
70 i więcej	398	8,51%	

źródło: GUS

Tabela 2-4. Gmina Kobiór – Struktura ludności według wieku w 2007 roku w porównaniu z powiatem pszczyńskim i województwem śląskim

Przedział wiekowy	Udział w ogólnej liczbie mieszkańców					
			powiat pszczyński		województwo śląskie	
0÷4	4,66%	22,63%	5,25%	25,38%	4,40%	20,78%
5÷9	5,36%		5,57%		4,42%	
10÷14	5,90%		6,47%		5,28%	
15÷19	6,71%		8,10%		6,67%	
20÷24	8,81%	64,31%	9,50%	64,00%	8,16%	65,38%
25÷29	8,42%		8,45%		8,30%	
30÷34	6,99%		6,97%		7,61%	
35÷39	7,03%		6,77%		6,56%	
40÷44	6,84%		7,58%		6,58%	
45÷49	7,74%		8,56%		7,71%	
50÷54	7,69%		7,25%		8,26%	
55÷59	6,92%		5,61%		7,34%	
60÷64	3,87%		3,33%		4,86%	
65÷69	4,55%		3,75%		4,54%	
70 i więcej	8,51%	13,06%	6,87%	10,61%	9,31%	13,84%

źródło: GUS

Struktura mieszkańców gminy Kobiór według wieku przedstawia się mniej korzystnie w stosunku do wartości charakteryzujących populację powiatu pszczyńskiego, ale równocześnie korzystniej w porównaniu do wartości charakteryzujących województwo śląskie, prezentując się nieco lepiej w młodszych kategoriach wiekowych oraz posiadając nieco większy odsetek ludności w wieku produkcyjnym w zamian za mniejszy procent ludzi powyżej 64 roku życia.

2.3.2 Bezrobocie

Na terenie Gminy Kobiór według danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach i Urzędu Statystycznego w Katowicach w latach 2003÷2008 obserwuje się ciągły, systematyczny spadek bezrobocia. W gminie pod koniec roku 2008r. bez pracy pozostawało **69 osób**, w tym 62,3% stanowiły kobiety.

Struktura bezrobocia Kobióra jest odzwierciedleniem tendencji w województwie i w kraju. Klasyfikując bezrobotnych wg posiadanego wykształcenia największy odsetek na koniec 2008 r. stanowili bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 43,5%, podstawowym i niepełnym podstawowym – 27,5% oraz policealnym i średnim zawodowym – 15,9%. W najkorzystniejszej sytuacji na rynku pracy pozostawały osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym stanowiąc 4,3% udziału w grupie osób bez pracy.

Biorąc pod uwagę czas poszukiwania pracy przez bezrobotnych 42,0% stanowiły osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy.

W analizowanym okresie systematycznie maleje również wskaźnik obciążenia bezrobociem definiowany jako liczba bezrobotnych przypadająca na 100 osób pracujących.

Szczegółowe dane dotyczące skali bezrobocia w latach 2003÷2008 na terenie Gminy Kobiór przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 2-5. Liczba bezrobotnych na terenie Gminy Kobiór w okresie 12.2003÷12.2008

Stan na	Liczba bezrobotnych		Z liczby ogółem						
	ogółem	w tym kobiet	wykształcenie					w wieku do 24 lat	pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy
			wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	podstawowe i niepełne podstawowe		
31.12.2003	279	153	12	53	13	117	84	85	148
31.12.2004	274	156	15	55	9	108	87	62	142
31.12.2005	254	141	12	47	17	98	80	60	135
31.12.2006	169	108	10	33	8	66	52	25	81
31.12.2007	126	87	14	29	9	40	34	31	61
31.12.2008	69	43	6	11	3	30	19	8	29

źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach

Tabela 2-6. Bezrobocie rejestrowalne na terenie Gminy Kobiór w okresie 12.2003÷12.2008

Stan na	Liczba bezrobotnych	Ludność w wieku produkcyjnym ¹⁾	Pracujący ²⁾	Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego ³⁾	Wskaźnik obciążenia bezrobociem ⁴⁾
31.12.2003	279	2964	505	9,4	55
31.12.2004	274	2857	531	9,6	52
31.12.2005	254	2982	344	8,5	74
31.12.2006	169	2990	355	5,7	48
31.12.2007	126	2990	355	4,2	35
31.12.2008	69	3031	392	2,3	18

źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach i Urząd Statystyczny w Katowicach

1. mężczyźni w wieku od 18 do 64 lat; kobiety w wieku od 18 do 59 lat

2. Źródło: Rocznik statystyczny powiatów Województwa Śląskiego

3. stosunek procentowy liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym

4. liczba bezrobotnych przypadająca na 100 osób pracujących

2.3.3 Infrastruktura

Sieć wodociągowa i kanalizacja

Zaopatrzenie w wodę realizowane jest przez RPWiK Tychy za pośrednictwem GPW Katowice z powierzchniowego ujęcia wody zlokalizowanego na zbiorniku goczalkowickim (tam

też mieści się stacja uzdatniania). Z wodociągu korzystało na koniec 2007 roku ok. 83% mieszkańców gminy. Długość czynnej sieci rozdzielczej wynosiła 19,4 km. Przez gminę przechodzą dwie magistrale przesyłowe: ϕ 1300 i ϕ 1600, natomiast woda dla gminy dostarczana jest za pomocą rurociągu ciśnieniowego (rurociąg ϕ 300) relacji Paprocany-Mikołów (własność Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów) z pompowni Paprocany. Na terenie gminy istnieją cztery ujęcia wód podziemnych, obecnie nie eksploatowane ze względu na brak zapotrzebowania.

Sieć wodociągowa realizowana była w latach 80-tych, głównie z rur stalowych, a w latach 90 – tych częściowo z PCV. Elementy stalowe są silnie skorodowane, co powoduje powstawanie znaczących strat wody w sieci.

Według stanu na koniec 2008r. na terenie gminy funkcjonuje około **18,8 km** sieci kanalizacji sanitarnej (głównie grawitacyjnej), w postaci kolektorów z PVC o średnicy 110÷400 mm. Do kanalizacji podłączonych było w 2008 roku 640 posesji (około 3 216 osób – ok. 68% mieszkańców gminy) oraz 4 obiekty użyteczności publicznej i 22 podmioty prowadzące działalność gospodarczą (łącznie 666 przyłączy kanalizacyjnych). Ścieki z terenu objętego kanalizacją trafiają na gminną oczyszczalnię mechaniczno – biologiczną „Wschód” zlokalizowaną w południowo – wschodniej części gminy, nad lewym brzegiem Korzeńca. Część biologiczna oczyszczalni działa według austriackiej technologii „OMS – Kläranlagen”. Przepustowość oczyszczalni wynosi 300 m³/d. Aktualnie kończą się rezerwy przepustowości oczyszczalni, pozwalające na przyjęcie dodatkowych ilości ścieków.

Jednym z najistotniejszych i niezmiernie uciążliwych problemów gminy jest funkcjonowanie niektórych rowów odwadniających jako odbiorników ścieków bytowych (Osiedle, Zagrodniki, Promnicka, ulica Centralna). Problemem pozostają również odprowadzenia ścieków opadowych i roztopowych do odbiorników bez podczyszczania.

Sieć drogowa i kolejowa

W Kobiórze zlokalizowany jest węzeł komunikacyjny, w skład którego wchodzi: Droga krajowa nr 1 w ciągu ulicy Beskidzkiej łącząca Katowice z Bielskiem-Białą, droga wojewódzka nr 928 w ciągu ulicy Centralnej łącząca Mikołów z Bielskiem-Białą oraz przelotowa ulica Kobiórska (droga powiatowa nr 14566 łącząca Kobiór z Tychami). Źródłem uciążliwości dla mieszkańców gminy jest zwłaszcza tranzytowy ruch samochodowy w ulicach Przelotowej i Centralnej. Sieć dróg uzupełniają drogi gminne o łącznej długości 19 km, pełniące funkcje dróg lokalnych (ulice: Wróblewskiego, Rodzinna, Ołtuszewskiego i Łukowa) oraz drogi dojazdowe.

Przez teren gminy przebiega magistralna linia kolejowa Katowice – Bielsko-Biała – Zebrzydowice. Po trasie tej przebiega ruch pasażerski i towarowy, w tym transport substancji niebezpiecznych.

Zaopatrzenie w gaz

Gmina jest zasilana w gaz ziemny poprzez odgałęzienie gazociągu Oświęcim-Świerklany, doprowadzające gaz do stacji redukcyjno-pomiarowej przy ul. Leśników. Sieć gazowa średnioprężną o łącznej długości ponad 46 km obsługuje prawie wszystkie gospodarstwa domowe, poprzez przydomowe reduktory ciśnienia.

Elektroenergetyka

Gmina jest obsługiwana przez sieć średnich i niskich napięć zasilaną przez dwie linie przesyłowe z GPŹ Pszczyna, przebiegające wzdłuż torów kolejowych do stacji przy Stalarni oraz wzdłuż duktu leśnego do stacji przy ul. Ołtuszewskiego. Sieć średniego napięcia tworzą linie napowietrzne i kablowe 15kV oraz stacje transformatorowe 15/04 kV.

Sieć nie ma wystarczających rezerw. Dla przyłączenia nowych odbiorców, zwłaszcza na terenach mieszkaniowych, a także dla pełnego zabezpieczenia dwustronnego zasilania, niezbędne będzie zainstalowanie zarówno nowych stacji, jak linii zasilających.

Sieć telekomunikacyjna

Układ sieci telekomunikacyjnych tworzą: centrala telekomunikacyjna CS Kobiór, 5 szaf kablowych oraz linie teletechniczne, międzycentralowe, magistralne i abonenckie. Pojemność centrali wynosi 1280 numerów abonenckich. Układ linii jest częściowo kablowy a częściowo napowietrzny, w dobrym stanie technicznym. W najbliższych latach przewidywana jest rozbudowa sieci.

Ciepłownictwo

System ciepłowniczy gminy jest zdecentralizowany, co wynika z zabudowy – wolnostojącej, jednorodzinnej. Indywidualne instalacje c.o. opalane są węglem i gazem, rzadziej olejem opałowym. W obiektach użyteczności publicznej kotłownie węglowe zostały zastąpione przez gazowe.

2.4 Dotychczasowa realizacja zadań w zakresie ochrony środowiska, w tym ocena wykonania Programu ochrony środowiska z 2004r.

Do najważniejszych działań, jakie zrealizowano w ostatnich latach, należą:

- porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w związku m.in. z realizacją Masterplanu dla Rzeki Gostynki, dofinansowane z programów unijnych PHARE; oraz SAPARD (w 2004 i 2005 roku objęło ono dzielnice Plichtowice i Kajzerowiec); obecnie dokonywana jest dalsza rozbudowa kanalizacji sanitarnej gminy,
- ograniczenie niskiej emisji poprzez kompleksową gazyfikację gminy, wymianę kotłów oraz termomodernizację większości budynków gminnych;
- zorganizowanie lokalnego systemu selektywnej zbiórki odpadów w oparciu o RZOSG, w ramach systemu opartego o spółkę MASTER,
- zwiększenie systemu retencji a zarazem zmniejszenie zagrożeń powodziowych dzięki budowie zbiornika retencyjnego na rzece Korzeniec,
- modernizacja oraz utrzymywanie należytego stanu rowów melioracyjnych przy bezpośrednim wsparciu osób fizycznych – mieszkańców gminy (komitety odwodnieniowe),
- wapnowanie gleb,
- dofinansowanie wyjazdów dzieci w ramach „zielonej szkoły”,
- modernizacja dróg gminnych (i pozostałych w ramach powierzonych kompetencji),
- wyznaczenie i oznakowanie ścieżek rowerowych,
- edukacja ekologiczna mieszkańców gminy, m.in. poprzez wydawanie materiałów informacyjnych na temat gospodarki odpadami,
- finansowanie wyposażenia szkół, m.in. w materiały służące edukacji ekologicznej,
- zapewnienie, poprzez odpowiednie wpisy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, podstaw prawnych dla zachowania ciągłości systemów przyrodniczych w obrębie osady kobiórskiej a także zachowania obiektów dziedzictwa przyrodniczego.

Do zadań gminy realizowanych na bieżąco należy opieka nad 6 pomnikami przyrody:

- dęby szypułkowe – 3 pojedyncze obiekty (przy ul. Leśników 5, przy kaplicy Św. Antoniego w Kątach i przy ul. Centralnej 11)
- grupy dębów szypułkowych (41 dębów przy ul. Żołędziowej oraz 39 dębów – „Reitwag” pomiędzy ul. Centralną i Leśników)
- 1 wielogatunkowa grupa drzew (dęby szypułkowe, wiązy i inne drzewa liściaste przy pałacyku w Promnicach).

Ponadto Gmina Kobiór na bieżąco ubiega się o dofinansowanie inwestycji proekologicznych z EFRR w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007÷2013 oraz z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Pomimo dużego zaangażowania pracowników Urzędu Gminy, Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobiór nie został zrealizowany w całości. W porównaniu do celów założonych w harmonogramach, nie została wykonana jedynie **niewielka** część wszystkich zadań. Główną przyczyną takiego stanu był brak wystarczających środków finansowych oraz ograniczenia kadrowe. Realizacja przez gminę wielu innych zadań (poza ochroną środowiska) spowodowała, że uzyskanie z budżetu gminy założonych w Programie Ochrony Środowiska środków finansowych okazało się niemożliwe.

Zaznaczyć należy, że bardzo duży wpływ na realizację założonych zadań, głównie z zakresu gospodarki ściekowej, miało pozyskanie dotacji z funduszy unijnych.

Najważniejszymi problemami ekologicznymi na terenie gminy Kobiór są:

- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,
- prawidłowa gospodarka odpadami - w tym usunięcie problemu powstawania „dzikich wysypisk”,
- ograniczenie niskiej emisji.

Bardzo ważne jest również podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców. Realizowane w latach 2004÷2006 zadania w znacznej mierze przyczyniły się do poprawy warunków środowiskowych w gminie, zwłaszcza do realizowania ww. celów.

Do najistotniejszych zadań zrealizowanych w latach 2004÷2006 w ramach niniejszego Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kobiór można zaliczyć:

- kontynuacje rozbudowy systemu kanalizacji sanitarnej na terenie gminy,
- aktualizacja i wdrażanie programu ograniczenia niskiej emisji,
- modernizacja i przebudowa dróg i chodników na terenie gminy,
- częściowe zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne zbiorników retencyjnych w dolinie Korzeńca,
- przygotowywaniu ścieżki ekologicznej w rejonie rezerwatu "Babczyzna Dolina",
- zaangażowanie szkół gminnych i przedszkola w działalność ekologiczną,
- rozszerzenie zakresu działania Rejonowej Zbiornicy Odpadów Selektywnie Gromadzonych (RZOSG) o zbiórkę odpadów niebezpiecznych,
- systematyczna realizacja programu likwidacji wyrobów azbestowych.

Większość zadań była realizowana zgodnie z przyjętym w Programie ochrony środowiska harmonogramem. Jedynie nieliczne zadania nie zostały zrealizowane, bądź wymagają przesunięcia terminu ich wykonania, co związane jest w głównej mierze z koniecznością pozyskania środków finansowych na ich realizację.

Za największe braki należy uznać niezrealizowanie następujących elementów POŚ:

- niepełne wdrożenie ustaleń programu ograniczenia niskiej emisji,
- pewne braki w realizacji niektórych działań o charakterze kontrolnym (głównie kontrola ewidencjonowania niektórych grup odpadów).

Ustalono następujące przyczyny niezrealizowania ww. elementów POŚ:

- brak środków na dofinansowanie,
- w przypadku ograniczania niskiej emisji wzrost ceny paliw (groszku) – stąd zmniejszone zainteresowania ze strony mieszkańców udziałem w programie,
- ograniczone możliwości kadrowe komórki ochrony środowiska w Urzędzie Gminy.

Droga do racjonalnego gospodarowania środowiskiem i jego zasobami naturalnymi prowadzi przede wszystkim przez świadomość ekologiczną mieszkańców gminy. Dlatego należy kontynuować dotychczasowe i podejmować nowe działania mające na celu kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Gmina Kobiór sukcesywnie, w miarę posiadanych środków budżetowych eliminuje procesy i działania szkodliwe dla środowiska. Wiele działań sformułowanych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kobiór wymaga dużych nakładów finansowych, dlatego niezbędne jest pozyskiwanie na nie środków pozabudżetowych, co jest niezmiernie trudne z uwagi na spadek dochodów własnych, ograniczone możliwości kredytowe gminy oraz dużą konkurencję w ubieganiu się o środki unijne.

Dla części z zaplanowanych przedsięwzięć złożono wnioski o dofinansowania ze środków Unii Europejskiej – w szczególności w zakresie kontynuowania porządkowania gospodarki wodno - ściekowej. Ze względu na bardzo duże koszty realizacji inwestycji infrastrukturalnych, przy niewielkich środkach własnych gminy, wykonanie tych zadań bez dofinansowania z zewnątrz jest w krótkim czasie (perspektywa kilku lat) niemożliwe.

Założone cele i podstawowe kierunki działań przedstawione w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kobiór są zgodne z dyrektywami Unii Europejskiej, Polityką Ekologiczną Państwa oraz Programami Ochrony Środowiska: dla województwa śląskiego oraz dla powiatu pszczyńskiego. Planowane działania zmierzają do osiągnięcia celów ustanowionych w tych dokumentach.

2.5 Szanse i ograniczenia rozwoju gminy wynikające ze stanu środowiska

Do mocnych stron środowiska przyrodniczego gminy należą: brak zakładów przemysłowych i usługowych o dużym wpływie na stan powietrza, dobra jakość wód podziemnych, duża lesistość obszaru, brak bezpośredniego drenującego oddziaływania górnictwa węgla kamiennego oraz dostępność terenu dla mieszkańców sąsiednich aglomeracji, wynikająca z dobrze rozwiniętej sieci dróg własnych i szlaków turystycznych.

Dogodna lokalizacja gminy w sąsiedztwie aglomeracji katowickiej i bielskiej oraz walory krajobrazowe, przyrodnicze i wypoczynkowo-rekreacyjne (lesisty pas ciągnący się od gminy Bojszowy po Kędzierzyn i od Katowic do Pszczyny sprzyja wyizolowaniu obszaru gminy od niekorzystnych oddziaływań zewnętrznych), stanowią o atrakcyjności gminy jako bazy wypoczynku sobotnio - niedzielnego oraz aktywnej rekreacji.

Słabością przyrodniczej przestrzeni gminy jest niedostosowanie zasobów leśnych do warunków siedliskowych, co wynika z gospodarczej genezy istniejących drzewostanów, a przede wszystkim dotychczasowy chaotyczny rozwój gospodarczy gminy Kobiór, powodujący wiele uciążliwości ekologicznych i dezorganizujący krajobraz. Poważnym mankamentem jest także przekształcenie potoków i strumieni w monotonne rowy melioracyjne (dotyczy to także Korzeńca) oraz niezadowalająca jakość wód rzecznych (w przypadku Gostyni spowodowana odprowadzaniem ścieków z gmin Łaziska i Orzesze).

Mimo wszystko, do silnych stron przestrzeni przyrodniczej należą:

- zachowane w obrębie osady kobiórskiej liczne stare drzewa, ich grupy i fragmenty alej
- dolina Korzeńca wolna od zabudowy, funkcjonująca jako centralna oś widokowa.

Najistotniejszymi problemami środowiskowymi gminy Kobiór są:

- brak spójnego systemu kanalizacji sanitarnej obejmującego teren całej gminy,
- hałas komunikacyjny powodowany przez ruch tranzytowy,
- tendencja do nadmiernego rozpraszania zabudowy osady kobiórskiej.

W najbliższym okresie oczekuje się wzrostu atrakcyjności turystycznej gminy ze względu na zrealizowanie takich obiektów jak: zbiornik wielofunkcyjny na rzece Korzeniec oraz sieć ścieżek rowerowych łączących między innymi zamki w Pszczynie i w Promnicach.

Gmina, do czasu pełnego uporządkowania gospodarki ściekowej, nie będzie mogła w pełni wykorzystać powyższych atutów związanych między innymi ze swoją dogodną lokalizacją w bezpośrednim sąsiedztwie głównych ciągów komunikacyjnych regionu oraz dostępności dużych, chłonnych rynków zbytu.

3 Cele, priorytety i zadania środowiskowe Gminy Kobiór

(rozdział opracowano z szerokim uwzględnieniem celów i priorytetów powiatowych, a także propozycji zadań do programów gminnych, zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego, Pszczyzna, 2008r.).

3.1 Wprowadzenie

W oparciu o wytyczne Ministerstwa Środowiska (lipiec, 2002), oraz pozyskane dane opracowano zestawienie celów, priorytetów i zadań środowiskowych (w tym zadania własne, zadania we współpracy i zadania koordynowane).

Zadania własne (W) – poprzez te zadania należy rozumieć te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo (dotacje, kredyty, pożyczki) ze środków będących w dyspozycji gminy.

Zadania koordynowane (K) – pod zadaniami koordynowanymi należy rozumieć pozostałe zadania, związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które będą finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla powiatowego, wojewódzkiego i centralnego.

Zadania przedstawione w niniejszym opracowaniu są jego najważniejszą częścią. Ich realizacja pozwoli poprawić stan środowiska całej gminy oraz zachować jego najcenniejsze elementy.

Układ celów i priorytetów jest zbieżny z propozycjami i wytycznymi zawartymi w Programie Ochrony Środowiska dla powiatu pszczyńskiego, przy czym: zagadnienia z zakresu bezpieczeństwa ekologicznego podniesiono do rangi samodzielnego celu, co wynika ze znacznej wagi tej problematyki dla gminy Kobiór

Cele i priorytety zostały pogrupowane według następujących dziedzin:

- Gospodarka wodno-ściekowa
- Ochrona ziemi i gleb
- Ochrona powietrza
- Ochrona przed hałasem
- Promieniowanie jonizujące
- Ochrona i kształtowanie przestrzeni przyrodniczej
- Edukacja ekologiczna
- Bezpieczeństwo ekologiczne
- Gospodarka odpadami

Poszczególnym dziedzinom przyporządkowano cele, a tym z kolei – priorytetowe kierunki działań (priorytety). **Przyjęto, że wszystkie wymienione cele i priorytetowe kierunki działań obowiązują gminę Kobiór zarówno w okresie najbliższych 3 lat, jak i w okresie późniejszym – do roku 2015.**

➤ *Gospodarka wodno-ściekowa*

CEL 1: Przywrócenie czystości wód powierzchniowych, zachowanie zasobów wód podziemnych oraz zapewnienie mieszkańcom wody o wysokiej jakości

PRIORYTETY:

- P1/1. Zwiększenie stopnia oczyszczania ścieków poprzez rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków „WSCHÓD” oraz rozbudowę systemu kanalizacji w systemie rozdzielczym.
- P1/2. Zmniejszenie dopływu zanieczyszczeń z dróg i źródeł obszarowych do wód powierzchniowych.
- P1/3. Zmniejszenie strat wody w sieci wodociągowej i zwiększenie bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę.
- P1/4. Równoważenie bilansu wód powierzchniowych.
- P1/5: Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów wód podziemnych.

➤ *Ochrona ziemi i gleb*

CEL 2: Pogodzenie rozwoju gminy z wymogami ochrony gleb i ochrony terenu przed dewastacją

PRIORYTETY:

- P2/1. Zachowanie funkcji rolniczej gminy oraz naturalnego charakteru gleb rolniczych w jak najdłuższej perspektywie czasu.
- P2/2. Całkowite wyeliminowanie problemu gruntów zdewastowanych i zdegradowanych.
- P2/3. Zachowanie wiejsko-podmiejskiego charakteru zabudowy gminy.

➤ *Ochrona powietrza*

CEL 3: Utrzymanie najwyższej jakości powietrza (kl. A) i ograniczenie lokalnych uciążliwości

PRIORYTETY:

- P3/1. Ograniczenie niskiej emisji niezorganizowanej przez wprowadzanie proekologicznych źródeł ciepła i termomodernizację budynków.
- P3/2. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze środków transportu.

➤ *Ochrona przed hałasem*

CEL 4: Zmniejszenie uciążliwości akustycznych występujących na obszarze gminy do poziomu akceptowalnego pod względem prawnym i społecznym

PRIORYTETY:

P4/1. Wprowadzanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych ograniczających emisję hałasu komunikacyjnego.

P4/2. Ograniczanie rozprzestrzeniania hałasu komunikacyjnego i jego uciążliwości.

➤ *Promieniowanie niejonizujące*

CEL 5: Skuteczna ochrona mieszkańców gminy przed polami elektromagnetycznymi

PRIORYTETY:

P5/1. Minimalizacja oddziaływania emitorów promieniowania elektromagnetycznego na mieszkańców gminy.

➤ *Ochrona i kształtowanie przestrzeni przyrodniczej*

CEL 6: Zachowanie dziedzictwa przyrodniczego i walorów krajobrazowych obszaru gminy Kobiór

PRIORYTETY:

P6/1. Zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych doliny rzeki Korzeniec i lasów w otoczeniu polany kobiórskiej.

P6/2. Wykorzystanie walorów krajobrazowych dla promocji gminy.

P6/3. Utrzymanie i wzbogacanie zasobów różnorodności biologicznej.

P6/4. Rekompensowanie zmniejszania areału gruntów rolnych zwiększaniem udziału zieleni urządzonej na terenach zainwestowanych.

➤ *Edukacja ekologiczna*

CEL 7: Wykształcenie u mieszkańców gminy poczucia odpowiedzialności za stan środowiska oraz nawyków kultury ekologicznej

PRIORYTETY:

P7/1. Edukacja ekologiczna w systemie pozaszkolnym, w tym dotycząca dorosłych.

P7/2. Wspieranie finansowe i organizacyjne placówek oświatowych przez władze samorządowe.

P7/3. Tworzenie i realizacja programów edukacji ekologicznej osadzonych w realiach gminy Kobiór.

➤ *Bezpieczeństwo ekologiczne*

CEL 8: Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców gminy powodziami, pożarami oraz awariami technologicznymi i transportowymi

PRIORYTETY:

P8/1. Współpraca w tworzeniu planów awaryjnych w zakładach pracy.

P8/2. Zmniejszenie zagrożenia wystąpieniem zjawisk o cechach nadzwyczajnych oraz minimalizowanie ich środowiskowych skutków.

➤ *Gospodarka odpadami*

Cel 9: Ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko

PRIORYTETY:

P9/1 Gospodarowanie odpadami komunalnymi w sposób umożliwiający selektywne pozyskanie odpadów oraz wprowadzenie zgodnego z normami europejskimi systemu ich odzysku i unieszkodliwienia.

P9/2. Gospodarowanie odpadami biodegradowalnymi w sposób umożliwiający selektywne ich pozyskanie ze strumienia odpadów komunalnych, w celu ograniczenia kierowania ich na składowiska.

P9/3. Zagospodarowanie osadów ściekowych powstających w oczyszczalniach na terenie gminy.

P9/4. Zagospodarowanie zużytych opon w sposób bezpieczny dla środowiska i tworzenie warunków do odzysku i recyklingu, w celu osiągnięcia docelowo w 2012 roku poziomu odzysku na poziomie 75% i poziomu recyklingu na poziomie 15%.

P9/5. Zapobieganie powstawaniu odpadów z pojazdów samochodowych i tworzenie warunków do odzysku i recyklingu.

P9/6. Postępowanie z odpadami elektrycznymi i elektronicznymi w sposób bezpieczny dla środowiska.

P9/7. Całkowite wyeliminowanie odpadów zawierających PCB ze środowiska do 2010r. poprzez kontrolowane unieszkodliwianie PCB oraz dekontaminację lub unieszkodliwianie urządzeń zawierających PCB.

P9/8. Usunięcie wyrobów zawierających azbest do końca 2032 roku, zgodnie z „Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”.

P9/9. Uzyskanie poziomu odzysku olejów smarowych do roku 2012 w wysokości 50% w stosunku do ilości wprowadzanej na rynek i poziomu recyklingu w wysokości 35%.

P9/10. Osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu baterii i akumulatorów zgodnego z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie rocznych

poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych (Dz.U. Nr 109, poz. 752).

P9/11. Pozyskanie z niezinwentaryzowanych miejsc przechowywania przeterminowanych środków ochrony roślin opakowań po nich w celu bezpiecznej ich utylizacji.

P9/12. Prawidłowe postępowanie z odpadami medycznymi oraz ograniczenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko.

P9/13. Prawidłowe postępowanie z odpadami weterynaryjnymi oraz ograniczenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko.

P9/14. Pełne rozeznanie stanu gospodarki odpadami powstającymi w sektorze gospodarczym na terenie gminy.

3.2 Zbiorcze zestawienie celów, priorytetów i zadań wraz z czasem realizacji, szacunkowymi kosztami i możliwościami finansowania

Każdy z priorytetów wymienionych w poprzednim podrozdziale zawiera zadania szczegółowe zawarte w tabeli zbiorczej. Oprócz zadań szczegółowych tabela ta zawiera również czas realizacji zadań – w perspektywie czteroletniej (do roku 2012) i w perspektywie średnioterminowej (do roku 2016). Priorytet realizacji zadań w tych interwałach czasowych został określony na podstawie konsultacji z władzami gminy z wszystkimi Podmiotami zainteresowanymi Programem Ochrony Środowiska.

Tabela zawiera również szacunkowy koszt realizacji zadań, zewnętrzne źródła dofinansowania i pozyskania środków oraz podmioty, które powinny wziąć udział w ich realizacji. W Tabeli uwzględniono także cele, priorytety i zadania związane z Planem Gospodarki Odpadami, który stanowi integralną część Programu Ochrony Środowiska.

Tabela 3-1. Zestawienie celów, priorytetów i zadań

CEL 1: Przywrócenie czystości wód powierzchniowych, zachowanie zasobów wód podziemnych oraz zapewnienie mieszkańcom wody o wysokiej jakości

PRIORYTETY:

P1/1. Zwiększenie stopnia oczyszczania ścieków poprzez rozbudowę i modernizację systemu kanalizacji w systemie rozdzielczym

P1/2. Zmniejszenie dopływu zanieczyszczeń z dróg i źródeł obszarowych do wód powierzchniowych

P1/3. Zmniejszenie strat wody w sieci wodociągowej i zwiększenie bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę

P1/4. Równoważenie bilansu wód powierzchniowych

P1/5. Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów wód podziemnych

Nazwa zadania w zakresie celu: Przywrócenie czystości wód powierzchniowych, zachowanie zasobów wód podziemnych oraz zapewnienie mieszkańcom wody o wysokiej jakości.	W / K	Do zrealizowania do roku 2012	Do zrealizowania w perspektywie długoterminowej	Szacunkowy łączny koszt realizacji [tys. zł]	Źródła finansowania	Podmiot realizujący zadania i partnerzy
Zadania w ramach priorytetu P1/1: Zwiększenie stopnia oczyszczania ścieków poprzez rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków „WSCHÓD” oraz rozbudowę systemu kanalizacji w systemie rozdzielczym						
Rozbudowa oczyszczalni „Wschód” do przepustowości projektowanej (650 m ³ /d)	W	X	-	Szacunkowy koszt: 5 400	Środki własne gminy, fundusze unijne, NFOŚiGW, WFOŚiGW	Urząd Gminy
Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie osiedla za torami PKP (w tym dzielnica Kąty), o długości 10,5 km	W	X	X	Szacunkowy koszt: 6 027	Środki własne gminy, fundusze unijne, WFOŚiGW	Urząd Gminy
Budowa przyłączy w rejonie osiedla za torami PKP	K	X	X	Całkowity koszt: ok. 800; Ewentualne dofinansowanie w miarę możliwości budżetowych gminy	Środki własne inwestorów, środki własne gminy, WFOŚiGW	Właściciele nieruchomości
Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Ołtuszewskiego (dzielnica Zagrodniki), o długości 4,07 km	W	-	X	Szacunkowy koszt: 2 574	Środki własne gminy, fundusze unijne, WFOŚiGW	Urząd Gminy
Budowa przyłączy przy ul. Ołtuszewskiego	K	-	X	Całkowity koszt: ok. 300; Ewentualne dofinansowanie w miarę możliwości budżetowych gminy	Środki własne inwestorów, środki własne gminy, WFOŚiGW	Właściciele nieruchomości
Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ulicy Promnickiej, o długości 2,95 km	W	X	X	Szacunkowy koszt: 1 900	Środki własne gminy, fundusze unijne, WFOŚiGW	Urząd Gminy
Budowa przyłączy w rejonie ulicy Promnickiej	K	-	X	Szacunkowy koszt: 250	Środki własne inwestorów, środki własne gminy, WFOŚiGW	Właściciele nieruchomości
Nie dopuszczanie do wprowadzania nowej zabudowy bez równoczesnej rozbudowy systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków	W	X	X	Działania organizacyjne nie generujące kosztów	-	Urząd Gminy
Budowa indywidualnych systemów unieszkodliwiania ścieków na obszarach zabudowy mieszkaniowej rozproszonej (w tym na wschód od DK1)	K	X	X	Całkowity koszt: ok. 200; Ewentualne dofinansowanie w miarę możliwości budżetowych gminy	Środki własne inwestorów, środki własne gminy, WFOŚiGW	Właściciele nieruchomości
Docelowe wykorzystanie istniejącej kanalizacji ogólnospławnej (Osiedla, Kajzerowice, Plichtowice, ul. Centralna) do odprowadzania wód deszczowych do Korzeńca	W	X	-	Szacunkowy koszt: 800	Środki własne gminy, fundusze unijne, WFOŚiGW	Urząd Gminy, Właściciele nieruchomości
Zadania w ramach priorytetu P1/2: Zmniejszenie dopływu zanieczyszczeń z dróg i źródeł obszarowych do wód powierzchniowych						
Budowa kanalizacji deszczowej na odcinku około 3 km, wraz z urządzeniami do oczyszczania wód deszczowych	W/K	X	X	Całkowity koszt: ok. 2 500; Udział gminy w zakresie nakładów	Środki własne gminy, fundusze unijne, WFOŚiGW	Właściwy zarząd dróg wg kompetencji
Instalowanie urządzeń podczyszczających wody opadowe z parkingów, powierzchni magazynowych i dróg	W/K	X	X	Szacunkowy koszt: 500	Środki własne gminy, środki własne innych inwestorów, fundusze unijne, WFOŚiGW	Urząd Gminy, właściciele obiektów
Propagowanie tzw. Dobrych Praktyk Rolniczych w celu zmniejszenia zanieczyszczeń obszarowych przez związki biogenne	W	X	X	Działania organizacyjne nie generujące kosztów	Środki własne gminy, WFOŚiGW	Izba Rolnicza
Zadania w ramach priorytetu P1/3: zmniejszenie strat wody w sieci wodociągowej i zwiększenie bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę						
Budowa wodociągów w jednostkach: Wchód, Kajzerowice, Plichtowice, Kąty	W/K	X	X	Koszty własne RPWiK Tychy; szacunkowy koszt: 4 000	Środki własne inwestora, Fundusze strukturalne UE	Urząd Gminy, RPWiK Tychy
Wymiana sieci wodociągowej z rur stalowych na odcinku 10 km	K	X	X	Szacunkowy koszt: 3 500	Środki własne RPWiK Tychy, fundusze krajowe	RPWiK Tychy, Urząd Gminy

Nazwa zadania w zakresie celu: Przywrócenie czystości wód powierzchniowych, zachowanie zasobów wód podziemnych oraz zapewnienie mieszkańcom wody o wysokiej jakości.	W / K	Do zrealizowania do roku 2012	Do zrealizowania w perspektywie długoterminowej	Szacunkowy łączny koszt realizacji [tys. zł]	Źródła finansowania	Podmiot realizujący zadania i partnerzy
Zadania w ramach priorytetu P1/4: Równoważenie bilansu wód powierzchniowych						
Rozwój partnerstwa w zakresie bieżącego utrzymania oraz remontów sieci melioracyjnej, w tym z Nadleśnictwem Kobiór	W/K	X	X	Szacunkowy koszt: 200; Dofinansowanie w miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne właścicieli i administratorów terenów	Właściciele i administratorzy cieków, Urząd Gminy, Nadleśnictwo Kobiór
Wspieranie działań na rzecz zakładania i odbudowy stawów	K	X	X	Szacunkowy koszt: 100; Dofinansowanie w miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne inwestorów, WFOŚiGW, PFOŚiGW	Inwestorzy, Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe
Ekoregulacja rzeki Korzeniec	K	X	X	Szacunkowy koszt: 180	Środki unijne, NFOŚiGW, WFOŚiGW	Śląski Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, Starostwo Powiatowe
Zadania w ramach priorytetu P1/5: Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów wód podziemnych						
Rozpoznanie problemu ujęć ze studni głębinowych i kopanych – ewidencja i zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem	W/K	X	X	Szacunkowy koszt: 50; W miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne gminy	Urząd Gminy, właściciele nieruchomości, Starostwo Powiatowe

CEL 2: Pogodzenie rozwoju gminy z wymogami ochrony gleb i ochrony terenu przed dewastacją

PRIORYTETY:

P2/1. Zachowanie funkcji rolniczej gminy oraz naturalnego charakteru gleb rolniczych w jak najdłuższej perspektywie czasu

P2/2. Całkowite wyeliminowanie problemu gruntów zdewastowanych i zdegradowanych

P2/3. Zachowanie wiejsko-podmiejskiego charakteru zabudowy gminy

Nazwa zadania w zakresie celu: Pogodzenie rozwoju gminy z wymogami ochrony gleb i ochrony terenu przed dewastacją	W / K	Do zrealizow ania do roku 2012	Do zrealizowania w perspektywie długoterminowej	Szacunkowy łączny koszt realizacji [tys. zł]	Źródła finansowania	Podmiot realizujący zadania i partnerzy
Zadania w ramach priorytetu P2/1. Zachowanie funkcji rolniczej gminy oraz naturalnego charakteru gleb rolniczych w jak najdłuższej perspektywie czasu						
Utrzymanie funkcji rolniczych na terenach sąsiadujących z obszarami leśnymi oraz w południowej i zachodniej części osady	W	X	X	Zadanie nie wymaga nakładów finansowych z tytułu ochrony środowiska	-	Urząd Gminy, właściciele terenów
Wapnowanie gruntów rolnych nadmiernie zakwaszonych oraz zwiększenie nawożenia organicznego	K	X	X	Szacunkowy koszt: 30; Dofinansowanie z budżetu gminy w miarę możliwości finansowych	Środki własne właścicieli terenów, PFOŚiGW, WFOŚiGW,	Właściciele i użytkownicy gruntów, Urząd Gminy
Uporządkowanie terenu dawnego starorzecza Korzeńca (w tym drenaż terenu)	W	X	X	Szacunkowy koszt: 100; W miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW	Urząd Gminy, właściciele i użytkownicy przyległych terenów
Promocja proekologicznych form rolnictwa (w tym zielarstwa)	W	-	X	Szacunkowy koszt: 10; W miarę możliwości finansowych gminy	Budżet gminy, budżet powiatu	Urząd Gminy, właściciele i użytkownicy gruntów, Starostwo Powiatowe
Promocja agroturystyki	W	X	X	Szacunkowy koszt: 10; W miarę możliwości finansowych gminy	Budżet gminy, budżet powiatu	Urząd Gminy, właściciele i użytkownicy gruntów, Starostwo Powiatowe
Prowadzenie okresowych badań gleb rolniczych	K	X	X	Szacunkowy koszt: 20; Zadanie nie wymaga zaangażowania środków finansowych gminy	Budżet Państwa, budżet powiatu	Starostwo powiatowe, Urząd Gminy
Zadania w ramach priorytetu P2/2. Całkowite wyeliminowanie problemu gruntów zdewastowanych i zdegradowanych						
Unikanie w miarę możliwości wydzielania nowych terenów dla działalności gospodarczej (preferowanie dotychczasowych terenów działalności przemysłowej)	W	X	X	Zadanie nie wymaga nakładów finansowych z tytułu ochrony środowiska	-	Urząd Gminy, inwestorzy
Zachowanie zasobów kopalin pospolitych jako rezerwy surowcowej gminy	W	X	X	Zadanie nie wymaga nakładów finansowych z tytułu ochrony środowiska	-	Urząd Gminy
Zadania w ramach priorytetu P2/3. Zachowanie wiejsko-podmiejskiego charakteru zabudowy gminy						
Niedopuszczanie do równomiernego rozproszenia zabudowy na terenie łąk i pól	W	X	X	Zadanie nie wymaga nakładów finansowych z tytułu ochrony środowiska	-	Urząd Gminy, właściciele terenów
Niedopuszczanie do lokalizacji budynków wielkokubaturowych na terenie gminy	W	X	X	Zadanie nie wymaga nakładów finansowych z tytułu ochrony środowiska	-	Urząd Gminy, inwestorzy

CEL 3: Utrzymanie najwyższej jakości powietrza (kl. A) i ograniczenie lokalnych uciążliwości

PRIORYTETY:

P3/1. Ograniczenie niskiej emisji niezorganizowanej przez wprowadzanie proekologicznych źródeł ciepła

P3/2. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze środków transportu

Nazwa zadania w zakresie celu: Utrzymanie najwyższej jakości powietrza (kl. A) i ograniczenie lokalnych uciążliwości	W / K	Do zrealizowania do roku 2012	Do zrealizowania w perspektywie długoterminowej	Szacunkowy łączny koszt realizacji [tys. zł]	Źródła finansowania	Podmiot realizujący zadania i partnerzy
Zadania w ramach priorytetu P3.1 Ograniczenie niskiej emisji niezorganizowanej przez wprowadzanie proekologicznych źródeł ciepła i termomodernizację budynków						
Rozbudowa sieci gazowniczej w gminie (sieć średnioprężna)	K	X	X	Szacunkowy koszt: 500; Zadanie nie wymaga nakładów finansowych z budżetu gminy	Środki własne dysponenta sieci	Górnośląska Spółka Gazownictwa, Urząd Gminy, właściciele nieruchomości
Promocja odnawialnych źródeł energii (w tym promocja kolektorów słonecznych oraz ekologicznych materiałów np. drewna odpadowego, oleju opałowego i gazu) wśród mieszkańców gminy i podmiotów gospodarczych	W	X	X	Szacunkowy koszt: 30; W miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne inwestorów, PFOŚiGW, WFOŚiGW	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe
Przebudowa i modernizacja kotłowni w budynkach indywidualnych, wymiana starych kotłów na kotły ekologiczne	K	-	X	Szacunkowy koszt: 2 900; Dofinansowanie w miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne inwestorów, GFOŚiGW, PFOŚiGW, WFOŚiGW	Inwestorzy indywidualni, Urząd Gminy
Termoizolacja budynków gminnych (szkoła), wraz z instalacją odnawialnych źródeł energii	W	X	-	Szacunkowy koszt: 150	Środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW	Starostwo Powiatowe
Współdziałanie w budowie wojewódzkiego systemu kontroli wnoszenia opłat środowiskowych	K	X	-	Zadanie nie wymaga zaangażowania środków finansowych gminy	Budżet powiatu, budżet województwa	Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski
Zadania w ramach priorytetu P3.2. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze środków transportu						
Wyznaczanie i urządzanie ścieżek rowerowych, w tym również łączących szlaki ponadlokalne, w porozumieniu z Nadleśnictwem Kobiór	W/K	X	X	Szacunkowy koszt: 80; W miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne inwestorów, PFOŚiGW, WFOŚiGW	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe, Nadleśnictwo Kobiór
Modernizacja drogi krajowej	K	X	X	Szacunkowy koszt: 5 000	Środki własne odpowiedzialnego, fundusze krajowe, Środki unijne	Odpowiedni Zarząd Dróg, Urząd Gminy
Modernizacja dróg gminnych uwzględniająca zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza, w szczególności przebudowa ulic zbiorczych (Łukowa, Zachodnia, Wróblewskiego) oraz parkingu przy Domu Kultury	W	X	X	Szacunkowy koszt: 2 000; Zadanie nie wymaga nakładów finansowych z tytułu ochrony środowiska	Środki własne gminy, fundusze krajowe, środki unijne	Urząd Gminy
Optymalizacja organizacji ruchu na drogach gminnych w miarę przyrostu zabudowy	W	X	X	Zadanie nie wymaga nakładów finansowych z tytułu ochrony środowiska	Środki własne odpowiedzialnego,	Urząd Gminy, odpowiedni Zarząd Dróg
Ograniczanie ciężkiego ruchu tranzytowego z ul. Centralnej (droga wojewódzka)	K	X	X	Zadanie nie wymaga nakładów finansowych z tytułu ochrony środowiska	Środki własne odpowiedzialnego,	Zarząd Dróg wojewódzkich

CEL 4: Zmniejszenie uciążliwości akustycznych występujących na obszarze gminy do poziomu akceptowalnego pod względem prawnym i społecznym

PRIORYTETY:

P4/1. Wprowadzanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych ograniczających emisję hałasu komunikacyjnego

P4/2. Ograniczanie rozprzestrzeniania hałasu komunikacyjnego i jego uciążliwości

Nazwa zadania w zakresie celu: Zmniejszenie uciążliwości akustycznych występujących na obszarze gminy do poziomu akceptowalnego pod względem prawnym i społecznym	W / K	Do zrealizowania do roku 2012	Do zrealizowania w perspektywie długoterminowej	Szacunkowy łączny koszt realizacji [tys. zł]	Źródła finansowania	Podmiot realizujący zadania i partnerzy
Zadania w ramach priorytetu P4/1. Wprowadzanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych ograniczających emisję hałasu komunikacyjnego						
Stosowanie nowoczesnych nawierzchni do budowy nowych dróg, ulic i parkingów (dróg gminnych)	W/K	X	X	Szacunkowy koszt: 900	Środki własne gminy, Fundusze krajowe, Środki unijne	Odpowiedni Zarząd Dróg, Urząd Gminy
Wprowadzanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych umożliwiających maksymalną płynność ruchu na terenie gminy	W/K	X	X	Szacunkowy koszt: 1 500; Zadanie nie wymaga nakładów finansowych z tytułu ochrony środowiska	Środki własne gminy, Fundusze krajowe, Środki unijne	Odpowiedni Zarząd Dróg, Urząd Gminy
Modernizacja budynków poprzez stosowanie nowoczesnych, dźwiękochłonnych okien (DK1, droga 928)	K	-	X	Szacunkowy koszt: 150	Środki własne odpowiedzialnego, fundusze krajowe	Odpowiedni Zarząd Dróg
Objęcie zbiorników retencyjnych w dolinie Korzeńca strefą ciszy	W	X	-	Zadanie nie wymaga zaangażowania środków finansowych gminy	-	Urząd Gminy, Nadleśnictwo Kobiór
Zadania w ramach priorytetu 4/2. Ograniczanie rozprzestrzeniania hałasu komunikacyjnego i jego uciążliwości						
Wprowadzanie i rozbudowa pasów izolacyjnych zieleni wzdłuż DK1, drogi 928 i drogi 14566, linii kolejowej oraz między nieprzekraczalnymi liniami zabudowy a terenami komunikacyjnymi	K	X	-	Zadanie nie wymaga zaangażowania środków finansowych gminy	Środki własne odpowiedzialnego, Fundusze krajowe, Środki unijne	Odpowiedni Zarząd Dróg

CEL 5: Skuteczna ochrona mieszkańców gminy przed polami elektromagnetycznymi

PRIORYTETY:

P5/1. Minimalizacja oddziaływania emitorów promieniowania elektromagnetycznego na mieszkańców gminy

Nazwa zadania w zakresie celu: Skuteczna ochrona mieszkańców gminy przed polami elektromagnetycznymi	W / K	Do zrealizowania do roku 2012	Do zrealizowania w perspektywie długoterminowej	Szacunkowy łączny koszt realizacji [tys. zł]	Źródła finansowania	Podmiot realizujący zadania i partnerzy
Zadania w ramach priorytetu P5/1. Minimalizacja oddziaływania emitorów promieniowania elektromagnetycznego na mieszkańców gminy						
Preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji obiektów będących źródłem emisji promieniowania niejonizującego (w tym kontenerowe stacje transformatorowe)	W	X	X	Zadanie nie wymaga zaangażowania środków finansowych gminy	-	Urząd Gminy, inwestorzy
Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania niejonizującego	W	X	X	Zadanie nie wymaga zaangażowania środków finansowych gminy	-	Urząd Gminy, podmioty gospodarcze
Bezwzględne egzekwowanie odległości od zabudowy mieszkaniowej przy lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej	W	X	X	Zadanie nie wymaga zaangażowania środków finansowych gminy	-	Urząd Gminy, inwestorzy
Bezwzględne przestrzeganie ograniczeń w lokalizacji zabudowy w sąsiedztwie nowych stacji transformatorowych i linii zasilających, wynikających z planów miejscowych	W	X	X	Zadanie nie wymaga zaangażowania środków finansowych gminy	-	Urząd Gminy, inwestorzy

Cel 6: Zachowanie dziedzictwa przyrodniczego i walorów krajobrazowych obszaru gminy Kobiór

Priorytety:

P6/1. Zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych doliny rzeki Korzeniec

P6/2. Wykorzystanie walorów krajobrazowych dla promocji gminy

P6/3. Utrzymanie i wzbogacanie zasobów różnorodności biologicznej

P6.4. Rekompensowanie zmniejszenia areálu gruntów rolnych zwiększaniem udziału zieleni urządzonej na terenach zainwestowanych

Nazwa zadania w zakresie celu: Zachowanie dziedzictwa przyrodniczego i walorów krajobrazowych obszaru gminy Kobiór	W / K	Do zrealizowania do roku 2012	Do zrealizowania w perspektywie długoterminowej	Szacunkowy łączny koszt realizacji [tys. zł]	Źródła finansowania	Podmiot realizujący zadania i partnerzy
Zadania w ramach priorytetu P6/1. Zachowanie walorów przyrodniczo-ekologicznych doliny rzeki Korzeniec i lasów w otoczeniu polany kobiórskiej						
Zachowanie ciągłości trwałych użytków zielonych i zadrzewień w dolinie Korzeńca i jego lokalnych dopływów (egzekwowanie zakazu zabudowy)	W	X	X	Zadanie nie wymaga zaangażowania środków finansowych	-	Urząd Gminy, właściciele terenów
Preferowanie wykorzystania metod bioinżynieryjnych i materiałów naturalnych w regulacji koryta Korzeńca i jego dopływów	W/K	X	X	Zadanie nie wymaga zaangażowania środków finansowych (szacunkowe nakłady niższe niż przy „klasycznej” regulacji technicznej)	-	Urząd Gminy, Właściciele terenów, ŚWZMiUW
Zadania w ramach priorytetu P6/2. Wykorzystanie walorów krajobrazowych dla promocji gminy						
Zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne zbiorników retencyjnych w dolinie Korzeńca w zgodzie z wymogami ochrony przyrody, w tym ochrony rezerwatu „Babczyzna Dolina”	W	X	X	Szacunkowy koszt: 60	-	Nadleśnictwo Kobiór, Urząd Gminy
Uwzględnianie elementów przyrodniczych w ochronie dziedzictwa kulturowego	W	X	X	Zadanie nie wymaga nakładów finansowych z tytułu ochrony środowiska	Starostwo Powiatowe, sponsorzy	Urząd Gminy, właściciele obiektów
Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych na temat walorów przyrodniczo-kulturowych gminy	W	X	X	W miarę możliwości budżetu gminy	Środki własne gminy, PFOŚiGW	Organizacje pozarządowe, instytucje naukowe,
Zachowanie starodrzewi w obrębie Polany Kobiórskiej oraz starodrzewu leśnego w jej otoczeniu	W	X	X	Zadanie nie wymaga nakładów finansowych z tytułu ochrony środowiska	-	Urząd Gminy, Nadleśnictwo Kobiór
Udostępnianie terenu gminy dla rekreacji konnej z uwzględnieniem partycypacji zainteresowanych podmiotów w utrzymaniu dróg gruntowych	K	X	X	Szacunkowy koszt: 50; Zadanie nie wymaga zaangażowania środków budżetowych gminy	Środki własne zainteresowanych podmiotów	Zainteresowane podmioty, Nadleśnictwo Kobiór, Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe
Sukcesywna wymiana topoli mieszańcowych na gatunki szlachetne w zasobach zieleni urządzonej i przy drogach w obrębie Polany Kobiórskiej	W/K	X	X	Szacunkowy koszt: 5; W miarę możliwości budżetu gminy	Środki własne gminy, PFOŚiGW	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe, zarządy dróg
Zadania w ramach priorytetu P6/3. Utrzymanie i wzbogacanie zasobów różnorodności biologicznej						
Utrzymanie biologicznego zagospodarowania stref stykowych (ekotonowych) z obszarami leśnymi	W	X	X	Zadanie nie wymaga nakładów finansowych z tytułu ochrony środowiska	-	Urząd Gminy, Nadleśnictwo Kobiór, inni właściciele terenów
Utrzymanie dotychczasowej ochrony prawnej, oraz wprowadzenie ochrony prawnej dalszych drzew i ich grup (pomniki przyrody)	W	X	X	Szacunkowy koszt: 10; W miarę możliwości budżetu gminy	Środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe, Nadleśnictwo Kobiór
Przywracanie zgodności szaty roślinnej lasów i przestrzeni otwartej z warunkami siedliskowymi.	W/K	X	X	Szacunkowy koszt: 10; W miarę możliwości budżetu gminy	Skarb Państwa, środki własne gminy	Urząd Gminy, Nadleśnictwo Kobiór, inni właściciele terenów
Zadania w ramach priorytetu P6/4. Rekompensowanie zmniejszenia areálu gruntów rolnych zwiększaniem udziału zieleni urządzonej na terenach zainwestowanych						
Zwiększenie areálu zieleni urządzonej, w tym izolacyjnej, w centralnej części gminy	W/K	X	X	Szacunkowy koszt: 20	Środki własne inwestorów, środki własne gminy	Zarządy dróg odpowiednich szczebli, właściciele nieruchomości, Urząd Gminy, Nadleśnictwo Kobiór
Wprowadzenie, w miarę możliwości, do planów zagospodarowania przestrzennego obszarów przeznaczonych do zalesiania	W/K	X	X	Zadanie nie wymaga nakładów finansowych z tytułu ochrony środowiska	-	Urząd Gminy, Nadleśnictwo Kobiór
Zachowanie wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnych w obrębie nowej zabudowy	W	X	X	Zadanie nie wymaga nakładów finansowych z tytułu ochrony środowiska	-	Urząd Gminy, właściciele terenów

CEL 7: Wykształcenie u mieszkańców gminy poczucia odpowiedzialności za stan środowiska oraz nawyków kultury ekologicznej

PRIORYTETY:

P7/1. Edukacja ekologiczna w systemie pozaszkolnym, w tym dotycząca dorosłych

P7/2. Wspieranie finansowe i organizacyjne placówek oświatowych przez władze samorządowe

P7/3. Tworzenie i realizacja programów edukacji ekologicznej osadzonych w realiach gminy Kobiór

Nazwa zadania w zakresie celu: Wykształcenie u mieszkańców gminy poczucia odpowiedzialności za stan środowiska oraz nawyków kultury ekologicznej	W / K	Do zrealizowania do roku 2012	Do zrealizowania w perspektywie długoterminowej	Szacunkowy łączny koszt realizacji [tys. zł]	Źródła finansowania	Podmiot realizujący zadania i partnerzy
Zadania w ramach priorytetu P7/1. Edukacja ekologiczna w systemie pozaszkolnym, w tym dotycząca dorosłych						
Edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody	W/K	X	X	Szacunkowy koszt: 20; W miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW, NFOŚiGW, sponsorzy	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe, sponsorzy
Udział w organizacji szkoleń dla rolników w zakresie zasad Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych	W/K	X	X	Szacunkowy koszt: 20; W miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW, NFOŚiGW, sponsorzy	Urząd Gminy, Izba Rolnicza, Starostwo Powiatowe, WODR
Działania edukacyjne w zakresie ochrony powietrza	W/K	X	X	Szacunkowy koszt: 10; W miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW, NFOŚiGW, sponsorzy	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe
Kontynuacja działań edukacyjnych w zakresie gospodarki odpadami (np. broszury, ulotki informacyjne)	W/K	X	X	Szacunkowy koszt: 20; W miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW, NFOŚiGW, sponsorzy	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe, MASTER
Edukacja i uświadamianie mieszkańców gminy w zakresie utrzymania czystości działek, ogródków i terenów przydomowych (np. broszury, ulotki informacyjne)	W	X	X	Szacunkowy koszt: 10; W miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW, NFOŚiGW, sponsorzy	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe, MASTER
Wytyczanie i urządzenie edukacyjnych ścieżek przyrodniczych	K	X	X	Szacunkowy koszt: 10; W miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW, NFOŚiGW, sponsorzy	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe, Nadleśnictwo Kobiór
Współorganizacja imprez o charakterze proekologicznym (np. Dni Ziemi, Sprzątanie Świata)	W/K	X	X	Szacunkowy koszt: 20; W miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW, NFOŚiGW, sponsorzy	Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, Starostwo Powiatowe, Nadleśnictwo Kobiór
Współpraca ze środkami masowego przekazu (np.: lokalne gazety, rozgłośnie radiowe, telewizja) dla prezentacji problemów środowiskowych gminy	W	X	X	Zadanie nie wymaga zaangażowania środków z budżetu gminy-	-	Urząd Gminy
Zadania w ramach priorytetu P7/2. Wspieranie finansowe i organizacyjne placówek oświatowych przez władze samorządowe						
Doposażenie placówek oświatowych w materiały tematyczne w zakresie edukacji ekologicznej (książki, atlasy, gry, programy komputerowe, mapy itd.)	W	X	X	Szacunkowy koszt: 50; W miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW, NFOŚiGW, sponsorzy	Urząd Gminy
Doposażenie placówek oświatowych w sprzęt niezbędny do realizacji programów szkolnych w zakresie edukacji ekologicznej	W	X	X	Szacunkowy koszt: 50; W miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW, NFOŚiGW, sponsorzy	Urząd Gminy
Zadania w ramach priorytetu P7/3. Tworzenie i realizacja programów edukacji ekologicznej osadzonych w realiach gminy Kobiór						
Wspieranie autorskich programów na wszystkich szczeblach edukacji (od przedszkola po gimnazjum)	W	X	X	Szacunkowy koszt: 10; W miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Urząd Gminy, Kuratorium Oświaty
Współpraca z podmiotami zewnętrznymi (w tym Nadleśnictwo Kobiór i organizacje pozarządowe) w realizacji programów edukacji ekologicznej	W/K	X	X	Szacunkowy koszt: 10; Dofinansowanie w miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne odpowiedzialnego, Fundusze krajowe, Środki unijne	Urząd Gminy, Kuratorium Oświaty
Udział w systemie doradztwa, konsultacji i szkoleń dla nauczycieli prowadzących edukację ekologiczną we wszystkich placówkach oświatowych gminy	W/K	X	X	Zadanie nie wymaga zaangażowania środków finansowych gminy	Fundusz doskonalenia nauczycieli	Urząd Gminy, Kuratorium Oświaty, Starostwo Powiatowe

CEL 8: Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców gminy powodzią, pożarami oraz awariami technologicznymi i transportowymi

PRIORYTETY:

P8/1. Współpraca w tworzeniu planów awaryjnych w zakładach pracy

P8/2. Zmniejszenie zagrożenia wystąpieniem zjawisk o cechach nadzwyczajnych oraz minimalizowanie ich środowiskowych skutków

Nazwa zadania w zakresie celu: Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców gminy powodzią, pożarami oraz awariami technologicznymi i transportowymi	W / K	Do zrealizowania do roku 2012	Do zrealizowania w perspektywie długoterminowej	Szacunkowy łączny koszt realizacji [tys. zł]	Źródła finansowania	Podmiot realizujący zadania i partnerzy
Zadania w ramach priorytetu P8/1. Minimalizowanie środowiskowych skutków awarii w zakładach pracy						
Współpraca w tworzeniu planów awaryjnych w zakładach pracy, przestrzeganie (także w mniejszych zakładach) terminowych szkoleń odnośnie zachowania się w sytuacjach awaryjnych	K	X	X	-	Środki własne odpowiedzialnego, Fundusze krajowe	Urząd Gminy, Zakłady Przemysłowe
Zadania w ramach priorytetu 8/2. Zmniejszenie zagrożenia wystąpieniem zjawisk o cechach nadzwyczajnych oraz minimalizowanie ich środowiskowych skutków						
Oznakowanie i wytyczenie dróg ewakuacyjnych i dróg przewozu materiałów niebezpiecznych	K	X	-	Szacunkowy koszt: 10	Środki własne odpowiedzialnego, Fundusze krajowe	Urząd Gminy, Inne gminy, Właściwy Zarząd Dróg
Utrzymywanie i doposażenie jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) w sprzęt pozwalający podjąć odpowiednie działania (w tym do neutralizacji środków chemicznych i paliw) do czasu przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej	W	X	X	Szacunkowy koszt: 50; W miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW	Urząd Gminy
Udział we wdrażaniu regionalnego systemu i wymiany informacji środowiskowej	K	X	X	-	Budżet Powiatu, Fundusze Strukturalne, Fundusz Spójności, WFOŚiGW	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy, ŚWIOŚ, Powiaty sąsiednie, Urząd Marszałkowski
Doskonalenie systemów wczesnego ostrzegania o zdarzeniach o cechach nadzwyczajnych	W/K	X	X	Szacunkowy koszt: 15	Budżety instytucji współpracujących, wg kompetencji	Państwowa Straż Pożarna, Nadleśnictwo Kobiór, Urząd Gminy, ŚWIOŚ, wojewoda
Zwiększenie zabezpieczenia terenu gminy na wypadek awarii w trakcie przewozu substancji niebezpiecznych liniami kolejowymi	K	X	X	Szacunkowy koszt: 100	Środki własne PKP	PKP, Urząd Gminy
Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania zachowań w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska	W	X	X	Szacunkowy koszt: 10; W miarę możliwości finansowych gminy	Budżet Kuratorium Oświaty, WFOŚiGW, budżet gminy	Kuratorium Oświaty, Państwowa Straż Pożarna, Nadleśnictwo Kobiór, Urząd Gminy
Doposażenie magazynu gminnego O.C. w środki ratownictwa – jak np. neutralizatory, sorbenty, materiały do stawiania zapór naturalnych	W	X	X	Szacunkowy koszt: 20; W miarę możliwości finansowych gminy	Środki własne odpowiedzialnego, Fundusze krajowe, Środki unijne	Urząd Gminy
Przebudowa przepustu na drodze GPW	W	X	-	Szacunkowy koszt: 500	Budżet Gminy	Urząd Gminy
Udrożnienie koryta Korzeńca w dolnym biegu	K	X	-	Zadanie nie wymaga zaangażowania środków finansowych gminy	Środki administratora cieką	RZGW, Urząd Gminy
Kontynuacja modernizacji dróg pożarowych na terenach zalesionych przez Nadleśnictwo oraz budowy ujęć śródleśnych dla celów p-poż.	K	X	X	Zadanie nie wymaga zaangażowania środków finansowych gminy	Środki Nadleśnictwa Kobiór	Nadleśnictwo Kobiór, Urząd Gminy

Cel 9: Ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko

PRIORYTETY:

P9/1 Gospodarowanie odpadami komunalnymi w sposób umożliwiający selektywne pozyskanie odpadów oraz wprowadzenie zgodnego z normami europejskimi systemu ich odzysku i unieszkodliwienia.

P9/2. Gospodarowanie odpadami biodegradowalnymi w sposób umożliwiający selektywne ich pozyskanie ze strumienia odpadów komunalnych, w celu ograniczenia kierowania ich na składowiska.

P9/3. Zagospodarowanie osadów ściekowych powstających w oczyszczalniach na terenie gminy.

P9/4. Zagospodarowanie zużytych opon w sposób bezpieczny dla środowiska i tworzenie warunków do odzysku i recyklingu, w celu osiągnięcia docelowo w 2012 roku poziomu odzysku na poziomie 75 % i poziomu recyklingu na poziomie 15%.

P9/5. Zapobieganie powstawaniu odpadów z pojazdów samochodowych i tworzenie warunków do odzysku i recyklingu.

- P9/6. Zapewnienie poziomów odzysku gruzu budowlanego na poziomie zgodnym z założonym w krajowym planie gospodarki odpadami (w roku 2015 - 90%).
- P9/7. Postępowanie z odpadami elektrycznymi i elektronicznymi w sposób bezpieczny dla środowiska.
- P9/8. Całkowite wyeliminowanie odpadów zawierających PCB ze środowiska do 2010r. poprzez kontrolowane unieszkodliwianie PCB oraz dekontaminację lub unieszkodliwianie urządzeń zawierających PCB.
- P9/9. Usunięcie wyrobów zawierających azbest do końca 2032 roku, zgodnie z „Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”.
- P9/10. Uzyskanie poziomu odzysku olejów smarowych do roku 2012 w wysokości 50% w stosunku do ilości wprowadzanej na rynek i poziomu recyklingu w wysokości 35%.
- P9/11. Osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu baterii i akumulatorów zgodnego z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz.U. Nr 109, poz. 752).
- P9/12. Pozyskanie z niezinventaryzowanych miejsc przechowywania przeterminowanych środków ochrony roślin opakowań po nich w celu bezpiecznej ich utylizacji.
- P9/13. Prawidłowe postępowanie z odpadami medycznymi oraz ograniczenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko.
- P9/14. Prawidłowe postępowanie z odpadami weterynaryjnymi oraz ograniczenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko.
- P9/15. Pełne rozeznanie stanu gospodarki odpadami powstającymi w sektorze gospodarczym na terenie gminy.

Nazwa zadania w zakresie celu: Ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko	W / K	Do zrealizowania do roku 2012	Do zrealizowania w perspektywie długoterminowej	Szacunkowy łączny koszt realizacji [tys. zł]	Źródła finansowania	Podmiot realizujący zadania i partnerzy
Zadania w ramach priorytetu P9/1 Gospodarowanie odpadami komunalnymi w sposób umożliwiający selektywne pozyskanie odpadów oraz wprowadzenie zgodnego z normami europejskimi systemu ich odzysku i unieszkodliwienia						
Rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych z docelowym nasyceniem systemu: jeden kontener na 500 mieszkańców oraz usprawnieniem istniejącego systemu segregacji „u źródła” (wprowadzenie worków na surowce)	W	X	X	Szacunkowy koszt: 500	Współfinansowane w ramach MASTER, fundusze krajowe	Urząd Gminy, MASTER, użytkownicy posesji
Budowa Zakładu Kompleksowego Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Tychach wraz z budową kwatery na odpady resztkowe	K	X	-	Szacunkowy koszt: 60	MASTER, fundusze unijne	MASTER, Urząd Gminy
Monitoring i bieżąca likwidacja dzikich składowisk (w tym również w rowach przydrożnych, w korytach rzecznych i na obszarach leśnych)	W/K	X	X	Koszty w ramach rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Współfinansowane w ramach MASTER, PFOŚiGW,	Urząd Gminy, zarządy dróg, Nadleśnictwo Kobiór, inni użytkownicy lub właściciele terenów, Starostwo Powiatowe, MASTER
Utrzymywanie czystości na szlakach turystycznych i ścieżkach rowerowych na terenie gminy (zadanie ciągłe)	W/K	X	X	Koszty gminy w ramach rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Środki własne podmiotów w ramach kompetencji	Urząd Gminy, Nadleśnictwo Kobiór, Starostwo Powiatowe, MASTER
Organizowanie akcji porządkowych na terenie gminy np. „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”	W	X	X	Koszty w ramach zadania „Kontynuacja działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie selektywnej zbiórki (...)”	Współfinansowanie w ramach MASTER, PFOŚiGW, sponsorzy	Urząd Gminy, Nadleśnictwo Kobiór, Starostwo Powiatowe, MASTER, Kuratorium Oświaty
Zorganizowanie punktów zbiórki odpadów w miejscach poddanych największej presji turystycznej	W	X	X	Koszty w ramach rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Współfinans. w ramach MASTER, PFOŚiGW	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe
Wprowadzenie systemu okresowego odbioru odpadów wielkogabarytowych na terenie gminy	W	X	X	Koszty w ramach rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Współfinans. w ramach MASTER, PFOŚiGW, inne fundusze krajowe	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe
Rozwijanie dotychczasowego systemu zbiórki odpadów opakowaniowych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych, w ramach selektywnej zbiórki odpadów	W	X	X	Koszty w ramach rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Współfinans. w ramach MASTER, PFOŚiGW, inne fundusze krajowe	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe
Organizacja systemu odbioru odpadów paleniskowych na terenie gminy w ramach selektywnej zbiórki odpadów	W	X	X	Koszty w ramach rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Współfinans. w ramach MASTER	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe
Wprowadzenie i doskonalenie systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych, związanego z segregacją u źródła w oparciu o system kontenerowy	W	X	X	Koszty w ramach rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Współfinans. w ramach MASTER, PFOŚiGW, inne fundusze krajowe, środki własne podmiotów gospodarczych	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe

Nazwa zadania w zakresie celu: Ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko	W / K	Do zrealizowania do roku 2012	Do zrealizowania w perspektywie długoterminowej	Szacunkowy łączny koszt realizacji [tys. zł]	Źródła finansowania	Podmiot realizujący zadania i partnerzy
Kontynuacja i rozwój dotychczasowych działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie selektywnej zbiórki odpadów i ograniczania ich powstawania	W	X	X	Szacunkowy koszt: 22	Współfinans. w ramach MASTER, PFOŚiGW, inne fundusze krajowe, sponsorzy	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe, Organizacje pozarządowe, Jednostki oświatowe
Zadania w ramach priorytetu P9/2. Gospodarowanie odpadami biodegradowalnymi w sposób umożliwiający selektywne ich pozyskanie ze strumienia odpadów komunalnych, w celu ograniczenia kierowania ich na składowiska						
Promowanie wykorzystania odpadów biodegradowalnych w oparciu o kompostowniki przydomowe	W/K	X	X	Koszty w ramach zadania „Kontynuacja działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie selektywnej zbiórki (...)”	Współfinans. w ramach MASTER, PFOŚiGW, inne fundusze krajowe, sponsorzy	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe Użytkownicy posesji
Wprowadzenie selektywnej zbiórki pozostałych odpadów biodegradowalnych z sektora komunalnego z przeznaczeniem do kompostowania przy ZPO w Tychach	W	X	X	Koszty w ramach rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Współfinans. w ramach MASTER, PFOŚiGW,	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe
Realizacja i aktualizacja wspólnej polityki samorządów gminnych wchodzących w skład porozumienia MASTER oraz samorządu powiatowego	K	X	X	Zadanie nie wymaga angażowania środków budżetowych gminy	-	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe
Zadania w ramach priorytetu P9/3. Zagospodarowanie osadów ściekowych powstających w oczyszczalniach na terenie gminy						
Badania osadów ściekowych i kierowanie ich do utylizacji na poletkach osadowych BPIK Sp. z o.o. w Bieruniu (kontynuacja zadania ciągłego)	W	X	X	Szacunkowy koszt: 1,5 rocznie	Środki własne gminy	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe
Udział w tworzeniu wojewódzkiego systemu informacji o komunalnych osadach ściekowych i ich wykorzystaniu	K	X	-	Zadanie nie wymaga angażowania środków budżetowych gminy	-	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski
Zadania w ramach priorytetu P9/4. Zagospodarowanie zużytych opon w sposób bezpieczny dla środowiska i tworzenie warunków do odzysku i recyklingu, w celu osiągnięcia docelowo w 2012 roku poziomu odzysku na poziomie 75% i poziomu recyklingu na poziomie 15%.						
Unieszkodliwianie opon samochodowych w oparciu o działalność Powiatowej Zbiornicy Opon w Goczałkowicach, z umożliwieniem przejściowego gromadzenia przy RZOSG w Kobiórze	K	X	X	Zadanie nie wymaga angażowania środków budżetowych gminy	-	Urząd Gminy, Zainteresowane podmioty gospodarcze i osoby fizyczne,
Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnej na możliwości utylizacji opon samochodowych	W	X	X	Koszty w ramach zadania „Kontynuacja działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie selektywnej zbiórki (...)”	Współfinans. w ramach MASTER, PFOŚiGW, inne fundusze krajowe,	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe
Zadania w ramach priorytetu P9/5. Zapobieganie powstawaniu odpadów z pojazdów samochodowych i tworzenie warunków do odzysku i recyklingu.						
Ustawiczna akcja informacyjna na temat możliwości utylizacji odpadów samochodowych, w tym wraków oraz działania kontrolne	W	X	X	Koszty w ramach zadania „Kontynuacja działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie selektywnej zbiórki (...)”	Środki własne gminy, PFOŚiGW, inne fundusze krajowe	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe
Zadania w ramach priorytetu P9/6. Postępowanie z odpadami elektrycznymi i elektronicznymi w sposób bezpieczny dla środowiska						
Prowadzenie systemu odbioru odpadów elektrycznych i elektronicznych w ramach selektywnej zbiórki odpadów u źródła, z przejściowym gromadzeniem na RZOSG i wyodrębnieniem z nich odpadów niebezpiecznych (GPZON)	W	X	X	Koszty w ramach rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Środki własne odpowiedzialnego, fundusze krajowe, środki własne podmiotów gospodarczych	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe
Zadania w ramach priorytetu P9/7. Całkowite wyeliminowanie odpadów zawierających PCB ze środowiska do 2010 r. poprzez kontrolowane unieszkodliwianie PCB oraz dekontaminację lub unieszkodliwianie urządzeń zawierających PCB						
Monitorowanie powstawania odpadów zawierających PCB na terenie gminy i opracowanie harmonogramu ich likwidacji	W/K	X	X	Szacunkowy koszt: 10	Środki własne odpowiedzialnego, Fundusze krajowe	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe, właściciele obiektów
Likwidacja odpadów PCB w przypadku ich powstawania	K	X	X	Zadanie nie wymaga angażowania środków budżetowych gminy	Środki własne właścicieli obiektów, fundusze krajowe	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe, właściciele obiektów
Zadania w ramach priorytetu P9/8. Usunięcie wyrobów zawierających azbest do końca 2032 roku, zgodnie z „Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”						
Realizacja gminnego programu likwidacji azbestu	W/K	X	X	Zadanie współfinansowane ze środków budżetowych gminy; szacunkowy koszt: 131	GFOŚiGW, PFOŚiGW, środki własne właścicieli odpadów	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe, właściciele obiektów
Dostarczanie informacji o odpadach zawierających azbest – na potrzeby powiatowe i wojewódzkie	K	X	X	Zadanie nie wymaga angażowania środków budżetowych gminy	-	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski

Nazwa zadania w zakresie celu: Ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko	W / K	Do zrealizowania do roku 2012	Do zrealizowania w perspektywie długoterminowej	Szacunkowy łączny koszt realizacji [tys. zł]	Źródła finansowania	Podmiot realizujący zadania i partnerzy
Zadania w ramach priorytetu P9/9. Uzyskanie poziomu odzysku olejów smarowych do roku 2012 w wysokości 50% w stosunku do ilości wprowadzanej na rynek i poziomu recyklingu w wysokości 35%.						
Prowadzenie zbiórki olejów odpadowych ze źródeł rozproszonych przy planowanym GPZON (na terenie RZOSG)	W	X	X	Koszty w ramach rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Współfinans. w ramach MASTER, PFOŚiGW, koszty własne podmiotów gospodarczych	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe, wytwórcy odpadów
Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnej na temat zasad prawidłowego postępowania z olejami i smarami oraz zagrożeń wynikających z ich nieprzestrzegania	W	X	X	Koszty w ramach zadania „Kontynuacja działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie selektywnej zbiórki (...)”	Współfinans. w ramach MASTER, PFOŚiGW, inne fundusze krajowe, sponsorzy	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe
Zadania w ramach priorytetu P9/10. Osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu baterii i akumulatorów zgodnego z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych						
Prowadzenie zbiórki baterii i akumulatorów ze źródeł rozproszonych przy planowanym GPZON (na terenie RZOSG) oraz zbiórki baterii w wyznaczonych miejscach gminy (przy kompleksie handlowo-usługowym, w szkołach)	W	X	X	Koszty w ramach rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Współfinans. w ramach MASTER, PFOŚiGW, koszty własne podmiotów gospodarczych	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe
Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnej na temat zasad prawidłowego postępowania z bateriami i akumulatorami oraz zagrożeń wynikających z ich nieprzestrzegania	W	X	X	Koszty w ramach zadania „Kontynuacja działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie selektywnej zbiórki (...)”	Współfinans. w ramach MASTER, PFOŚiGW, inne fundusze krajowe, sponsorzy	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe
Zadania w ramach priorytetu P9/11. Pozyskanie z niezainwentaryzowanych miejsc przechowywania przeterminowanych środków ochrony roślin opakowań po nich w celu bezpiecznej ich utylizacji.						
Prowadzenie zbiórki przeterminowanych środków ochrony roślin i opakowań po środkach ochrony roślin przy planowanym GPZON (na terenie RZOSG)	W	X	X	Koszty w ramach rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Współfinans. w ramach MASTER, PFOŚiGW,	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe
Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnej na temat zasad prawidłowego postępowania z przeterminowanymi środkami ochrony roślin i opakowaniami po środkach ochrony roślin, oraz zagrożeń wynikających z ich nieprzestrzegania	W	X	X	Koszty w ramach zadania „Kontynuacja działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie selektywnej zbiórki (...)”	Współfinans. w ramach MASTER, PFOŚiGW, inne fundusze krajowe, sponsorzy	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe
Zadania w ramach priorytetu P9/12. Prawidłowe postępowanie z odpadami medycznymi oraz ograniczenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko.						
Prowadzenie systemu zbiórki odpadów farmaceutycznych powstających w gospodarstwach domowych, aptekach i ośrodku zdrowia, dla czasowego przechowywania przy planowanym GPZON	W/K	X	X	Koszty w ramach rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Współfinans. w ramach MASTER, PFOŚiGW, koszty własne podmiotów gospodarczych	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe, podmioty gospodarcze
Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami medycznymi	W	X	X	Koszty w ramach zadania „Kontynuacja działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie selektywnej zbiórki (...)”	Współfinans. w ramach MASTER, PFOŚiGW, inne fundusze krajowe, sponsorzy	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe
Działania kontrolne w zakresie gospodarki odpadami medycznymi na terenie gminy	K	X	X	Zadanie nie wymaga zaangażowania środków budżetowych gminy	-	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe
Zadania w ramach priorytetu P9/13. Prawidłowe postępowanie z odpadami weterynaryjnymi oraz ograniczenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko.						
Propagowanie dobrych praktyk postępowania z odpadami weterynaryjnymi wśród wytwórców tych odpadów	W	X	X	Koszty w ramach zadania „Kontynuacja działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie selektywnej zbiórki (...)”	Współfinans. w ramach MASTER, PFOŚiGW, inne fundusze krajowe, sponsorzy	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe
Udział w organizacji systemu nadzoru i kontroli w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami weterynaryjnymi	K	X	-	Zadanie nie wymaga zaangażowania środków budżetowych gminy	-	Urząd Gminy, MASTER, Starostwo Powiatowe, ARiMR
Zadania w ramach priorytetu P9/14. Pełne rozeznanie stanu gospodarki odpadami powstającymi w sektorze gospodarczym na terenie gminy						
Ponawianie akcji ankietowej wśród producentów odpadów na terenie gminy, zapoczątkowanej w 2004 roku oraz bieżąca wymiana informacji ze Starostwem Powiatowym i Urzędem Marszałkowskim	W	X	-	Szacunkowy koszt: 1	Środki własne gminy	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski, podmioty gospodarcze

4 Harmonogram uruchamiania środków finansowych

W załączonej tabeli przedstawiono harmonogram uruchamiania środków finansowych na realizację programu. Dla perspektywy krótkoterminowej (do roku 2012) przedstawiono harmonogram w rozbiciu na poszczególne lata. Natomiast dla perspektywy średnioterminowej (2013÷2016) podano kwoty sumaryczne. Szczegółowe planowanie inwestycji w perspektywie dłuższej niż 4 lata jest nieuzasadnione ze względu na brak możliwości przewidzenia sytuacji finansowej budżetu miasta. Szczegółowy plan realizacji inwestycji dla okresu po roku 2012 byłby więc mało wiarygodny.

Tabela 4-1. Prognoza wydatków na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska w ramach niniejszego Programu

5 Zarządzanie programem ochrony środowiska

5.1 Wprowadzenie

Niniejszy „Program Ochrony Środowiska” powinien być postrzegany przez władze gminy jako instrument koordynacji różnych rodzajów działań na rzecz środowiska, prowadzonych na terenie Kobióra. Struktury administracyjne władz samorządowych Kobióra bezpośrednio zarządzać będą realizacją Programu, między innymi poprzez stanowienie prawa lokalnego – w formie uchwał oraz decyzji administracyjnych związanych z zagadnieniami objętymi Programem. Władze pełnić również funkcję wykonawczą (zadania wynikające z odpowiednich ustaw) i kontrolną. Oprócz władz gminy, w realizacji Programu uczestniczyć będzie wiele innych podmiotów, a jednym z uczestników, a zarazem głównym beneficjentem będzie lokalna społeczność. Dlatego ostatnią, lecz równie, jak inne, ważną funkcją władz gminy jest kreowanie i wspieranie tych działań ukierunkowanych na poprawę środowiska gminy, które prowadzone są z udziałem partnerów – podmiotów zewnętrznych.

Program ochrony środowiska jest narzędziem wdrażania polityki ekologicznej państwa lecz, przede wszystkim, jest częścią procesu programowania i realizacji zrównoważonego rozwoju gminy. Oznacza to, że w Program muszą być wpisane zasady zarządzania środowiskiem w zakresie wykraczającym poza domenę specjalistycznych służb. W zarządzaniu środowiskiem, tym samym – w realizacji Programu - muszą uczestniczyć przedstawiciele różnych sfer życia społecznego i gospodarczego.

5.2 Instrumenty realizacji programu

Polityka ekologiczna realizowana jest na mocy wielu ustaw, wśród których najważniejsze to: prawo ochrony środowiska, prawo wodne, o zagospodarowaniu przestrzennym, o ochronie przyrody, o odpadach, prawo geologiczne i górnicze, prawo budowlane. Instrumenty realizacji programu ochrony środowiska wynikające z zapisów ustawowych można podzielić na: prawne, finansowe, społeczne, polityczne i strukturalne. Do najważniejszych instrumentów politycznych należą zapisy składające się na obowiązującą politykę ekologiczną państwa, program ochrony środowiska dla województwa śląskiego, strategia rozwoju województwa a także dokumenty składające się na politykę rozwoju gminy Kobiór – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

5.2.1 Instrumenty prawne

Wśród instrumentów prawnych szczególne miejsce ma plan zagospodarowania przestrzennego (prawo miejscowe). Działania władz samorządowych, przedsiębiorstw i innych podmiotów związane z ochroną środowiska muszą być osadzone w realiach obowiązującego planu wojewódzkiego i planu miejscowego.

KOMPETENCJE

Kompetencje w zakresie ochrony środowiska

Ustawa Prawo Ochrony Środowiska:

- Sporządzanie (wójt) i uchwalanie (rada gminy) programów ochrony środowiska. Z realizacji programu wójt gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia radzie gminy
- Udostępnianie każdemu informacji o środowisku i jego ochronie, znajdujących się w posiadaniu władz gminy
- Okresowe przedkładanie wojewodzie, przez wójta gminy, informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska
- Przeprowadzanie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko.
- Nakazywanie (w formie decyzji wójta) osobie fizycznej eksploatującej instalację w ramach zwykłego korzystania ze środowiska lub eksploatującej urządzenie, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzające do ograniczenia ich negatywnego oddziaływania na środowisko
- Wstrzymywanie użytkowania instalacji lub urządzenia, w drodze decyzji wójta, w razie naruszenia warunków decyzji określającej wymagania dotyczące eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, prowadzonej przez osobę fizyczną w ramach zwykłego korzystania ze środowiska lub niedostosowania się do wymagań
- Wyrażanie, w drodze decyzji wójta, na wniosek zainteresowanego, zgody na podjęcie wstrzymanej działalności po stwierdzeniu, iż ustały przyczyny wstrzymania działalności, lub oddania do eksploatacji obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji
- W przypadku zwykłego korzystania ze środowiska przez osoby fizyczne,
 - o przyjmowanie wyników pomiarów emisji prowadzonych przez użytkowników instalacji,

- przyjmowanie zgłoszeń instalacji z której emisja nie wymaga pozwolenia lecz mogąca negatywnie oddziaływać na środowisko
- Sprawowanie, przez wójta gminy, kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością władz szczebla gminnego. Do wykonywania funkcji kontrolnych wójt może upoważnić pracowników urzędu gminy
- Występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego (wójt lub osoby przez niego upoważnione) w sprawach o wykroczenie przeciw przepisom o ochronie środowiska
- Występowanie przez wójta gminy do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli stwierdzono naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić

Ustawa o Inspekcji Ochrony Środowiska:

- Rozpatrywanie przez radę gminy, przynajmniej raz w roku, informacji wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o stanie środowiska na obszarze województwa.
- Przyjmowanie od wojewódzkiego inspektoratu ochrony środowiska informacji o wynikach kontroli obiektów o podstawowym znaczeniu dla danego terenu
- Wydawanie przez wójta gminy, w przypadkach bezpośredniego zagrożenia środowiska, właściwemu organowi Inspektoratu ochrony środowiska polecenia podjęcia działań zmierzających do usunięcia tego zagrożenia

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

- Sporządzanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w którym uwzględnia się uwarunkowanie wynikające z dotychczasowego uzbrojenia terenu, stanu środowiska, wielkości i jakości zasobów wodnych, wymogów ochrony środowiska, infrastruktury technicznej w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej
- Sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Ustawa Prawo Energetyczne

- Opracowywanie (wójt) i wdrażanie planów zaopatrzenia w energię

Ustawa o Utrzymaniu Porządku i Czystości w Gminach

- Ustalanie w drodze uchwały szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy
- Nadzorowanie utrzymania czystości i porządku w gminie

Kompetencje w zakresie gospodarki odpadami

Ustawa o odpadach

- Podejmowanie przez radę gminy, w razie potrzeby, uchwały o obowiązku złożenia informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami przez wytwórców odpadów wytwarzających odpady inne niż niebezpieczne w ilości do 5 ton rocznie (nie dotyczy odpadów komunalnych)
- Nakazywanie posiadaczowi odpadów, w drodze decyzji wójta gminy, usunięcia odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania, ze wskazaniem sposobu wykonania tej decyzji.
- Sporządzanie (wójt) i uchwalanie (rada gminy) planów gospodarki odpadami. Z realizacji planu wójt gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia radzie gminy

Kompetencje w zakresie ochrony przyrody

Ustawa o Ochronie Przyrody

- Wykonywanie i popularyzacja ochrony przyrody;
- Wprowadzenie form ochrony przyrody (obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe), jeżeli wojewoda nie wprowadził tych form;
- Sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów i obiektów poddawanych ochronie przez radę gminy;
- Umieszczanie tablic o ograniczeniach i zakazach lub innych oznakowań o poddaniu pod ochronę – na obrzeżach ochraniających kompleksów przyrodniczych i w pobliżu chronionych tworów przyrody;
- Wydawanie zezwoleń na usunięcie drzew lub krzewów;
- Naliczanie opłat za usunięcie drzew lub krzewów;
- Wymierzanie administracyjnych kar pieniężnych za zniszczenie terenów zieleni, drzew lub krzewów oraz za ich usuwanie bez wymaganego zezwolenia;

Kompetencje w zakresie gospodarki wodnej

Ustawa Prawo Ochrony Środowiska

- Zatwierdzanie ugód w sprawach zmian stosunków wodnych na gruntach

Ustawa Prawo Wodne

- Nakazanie wykonania urządzeń zabezpieczających wodę przed zanieczyszczeniem
- Nakazanie właścicielowi gruntu przywrócenia stanu poprzedniego wód na tym gruncie
- Wydawanie pozwoleń wodnoprawnych na zwykłe korzystanie z cudzej wody
- Prowadzenie działań w zwalczaniu powodzi
- Wydawanie upoważnień do wstępu na cudzy teren w celu dokonania pomiarów, badań i wierceń lub innych podobnych czynności
- Ustalanie terminu dokonania przyłączy do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej
- Ograniczenie możliwości poboru wody,
- Rozstrzyganie sporów o przywrócenie stosunków wodnych na gruntach,
- Zaopiniowanie projektu korzystania z wód dorzecza

MONITORING STANU ŚRODOWISKA

Szczególnym instrumentem prawnym stał się monitoring, czyli jakościowy i ilościowy pomiar stanu środowiska. Monitoring był zwykle zaliczany do instrumentów społecznych (informacyjnych), jako bardzo ważna podstawa analiz, ocen czy decyzji. Obecnie, wprowadzenie badań monitoringowych jako obowiązujących przez zapisy w niektórych aktach prawnych czyni je instrumentem o znaczeniu prawnym.

5.2.2 Instrumenty finansowe

Do instrumentów finansowych należą przede wszystkim: opłata za gospodarcze korzystanie ze środowiska, administracyjna kara pieniężna i fundusze celowe.

OPŁATY ZA GOSPODARCZE KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA

Opłaty te pełnią funkcje prewencyjne i redystrybucyjne. *Funkcja prewencyjna* realizowana jest poprzez zachęcanie podmiotów (dotyczy to podmiotów gospodarczych) do wyboru technologii, lokalizacji produkcji, instalowania urządzeń ochronnych oraz oszczędnego korzystania z zasobów naturalnych w sposób najodpowiedniejszy z punktu widzenia ochrony środowiska. *Funkcja redystrybucyjna* polega na gromadzeniu i przemieszczaniu środków finansowych przeznaczonych na cele ochrony środowiska.

Opłaty pobierane są za:

- wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza,
- pobór wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
- składowanie odpadów,
- wyłączanie gruntów rolnych i leśnych z produkcji,
- usuwanie drzew i krzewów.

Opłaty trafiają do funduszy celowych (fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz fundusz ochrony gruntów). Pobierają je organy administracji (np. Urząd Marszałkowski, organ gminy) lub jak w przypadku gruntów rolnych i leśnych, wnoszone są bezpośrednio do funduszu celowego.

Podmiot korzystający ze środowiska ustala we własnym zakresie wysokość należnej opłaty (według stawek obowiązujących w okresie, w którym korzystanie ze środowiska miało miejsce) i wnosi ją na rachunek właściwego urzędu marszałkowskiego. Osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami ponoszą opłaty za korzystanie ze środowiska w zakresie, w jakim to korzystanie wymaga pozwolenia na wprowadzanie substancji lub energii do środowiska oraz pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód w rozumieniu przepisów ustawy „Prawo wodne”. Podobne opłaty pobiera się na podstawie przepisów prawa górniczego i geologicznego za działalność koncesjonowaną.

ADMINISTRACYJNE KARY PIENIĘŻNE

Kary pieniężne nie są sensu stricto środkiem ekonomicznym, są raczej związane z instytucją odpowiedzialności prawnej. Spełniają jednak funkcje podobne do opłat. Kary pobiera się w tych samych sytuacjach co opłaty, lecz za działania niezgodne z prawem. W odniesieniu do wód, powietrza, odpadów i hałasu, karę wymierza wojewódzki inspektor ochrony środowiska, a w odniesieniu do drzew i krzewów - organ gminy. Stawki kar zwykle są kilkakrotnie wyższe niż opłaty i trafiają do funduszy celowych. Ustawa prawo ochrony środowiska przewiduje możliwość odraczania, zmniejszania lub umarzania administracyjnych kar pieniężnych.

FUNDUSZE CELOWE

Opłaty i kary zasilają fundusze celowe. Dla gminy Kobiór istotne znaczenie mają fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej: NFOSiGW w Warszawie i WFOSiGW w Katowicach, PFOŚiGW w Pszczynie oraz GFOSiGW).

5.2.3 Instrumenty społeczne

Instrumenty społeczne służą realizacji zasady uspołecznienia zarządzania rozwojem gminy poprzez budowanie i usprawnianie partnerstwa. Z punktu widzenia władz samorządowych umownie wyróżnia się dwie kategorie działań:

- wewnętrzne, czyli dotyczące działań samorządów i realizowane poprzez działania edukacyjne,
- zewnętrzne – polegające na budowaniu komunikacji społecznej (konsultacje, debaty publiczne, kampanie edukacyjne).

Edukacja ekologiczna prowadzona jest dla szkół wszystkich stopni, ale także w jej zakres wchodzi także tematyczne szkolenia adresowane do poszczególnych grup zawodowych i organizacji. O sukcesie działań edukacyjnych decyduje rzetelna informacja o stanie środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony, a przede wszystkim umiejętność komunikowania się z lokalną społecznością.

Komunikacja między władzą samorządową i ogółem społeczności może przybierać formy instytucjonalne, np. poprzez tworzenie biur komunikacji społecznej, podpisywanie formalnych deklaracji współpracy z organizacjami społecznymi i wspieranie ich działań poprzez np. wprowadzanie przedstawicieli organizacji do różnego rodzaju ciał opiniodawczych i doradczych, organizowanie regularnych spotkań z organizacjami, itp.

Na instytucjach samorządowych i rządowych spoczywa obowiązek wzajemnego informowania się i uzgadniania decyzji związanych z ochroną środowiska. Zarówno Konstytucja RP, jak ustawa Prawo ochrony środowiska zapewniają każdemu obywatelowi pełny dostęp do informacji o środowisku i jego ochronie. Budowanie procedur komunikacji społecznej służy zatem realizacji konstytucyjnych praw obywateli, przy czym dostęp do informacji nie jest uzależniony od uczestnictwa w konkretnym postępowaniu ani od posiadania jakiegokolwiek interesu w sprawie. Pożądanym, dla skutecznego wdrażania programu ochrony środowiska, zakres komunikacji społecznej zdecydowanie wykracza poza samo tylko udzielanie informacji „na żądanie”. Obejmuje on także np. promocję programu, przekazywanie określonych danych politykom, sponsorom czy decydentom, wyjaśnianie stanowisk w konkretnych sprawach oraz „wciąganie” zainteresowanych osób lub instytucji do współpracy w realizacji programu, wyjaśnianie stanowisk, wymianę roboczej informacji między osobami pracującymi nad danym tematem, itd. Odpowiednio wczesna wymiana informacji o zamierzeniach związanych z realizacją programu ochrony środowiska, choć

początkowo może przyczynić się do opóźnienia niektórych działań, chronić będzie przed znacznie poważniejszymi zakłóceniami (np. odwołania i protesty).

Można wskazać kilka rodzajów działań związanych z uspołecznieniem wdrażania programu, szczególnie pożądanymi do podjęcia na obszarze gminy Kobiór. Na próbę podjęcia zasługuje zwłaszcza kierunek działań polegający na zacieśnieniu współpracy z Nadleśnictwem Kobiór w wykonywaniu zadań w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej, a także utworzenie nieformalnego, społecznego ciała doradczego, wyłonionego spośród mieszkańców gminy.

5.2.4 Instrumenty strukturalne

Program ochrony środowiska dla gminy Kobiór jest zarówno planem polityki ochrony środowiska do 2014 roku, jak i programem wdrożeniowym na najbliższe 4 lata (2009÷2012). Program ten z jednej strony uwzględnia kierunki rozwoju poszczególnych dziedzin gospodarki i ich konsekwencje dla środowiska, a z drugiej strony wytycza pewne ramy tego rozwoju. Oznacza to, że działania realizowane np. w transporcie czy gospodarce komunalnej muszą być brane pod uwagę w programie ochrony środowiska, a jednocześnie ochrona środowiska wymaga podejmowania pewnych działań w poszczególnych dziedzinach gospodarki i codziennego bytowania mieszkańców gminy. Wszystko to wymaga posługiwania się instrumentami strukturalnymi. Należą do nich strategie i programy wdrożeniowe oraz systemy zarządzania środowiskowego.

STRATEGIE I PROGRAMY WDROŻENIOWE

Dokumentem wytyczającym główne tendencje i kierunki działań w ramach rozwoju gospodarczego, społecznego i ochrony środowiska w skali gminy jest *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kobiór*. Wdrażając, weryfikując i aktualizując program ochrony środowiska gminy trzeba mieć także na uwadze:

- Program ochrony środowiska powiatu pszczyńskiego na lata 2008÷2011, z perspektywą na lata 2012÷2015,
- Strategię rozwoju powiatu pszczyńskiego,
- Program ochrony środowiska województwa śląskiego do 2004 roku oraz celami długoterminowymi do roku 2015,
- Strategię rozwoju województwa śląskiego na lata 2000÷2020,

- Studium zagospodarowania przestrzennego dorzecza Wisły w granicach województwa śląskiego,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla gminy Kobiór
- Plany urządzenia lasów Nadleśnictwa Kobiór.

SYSTEMY ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKOWEGO

Koncepcja zarządzania środowiskowego jest odpowiedzią na sytuację, w której konieczna jest nie tylko naprawa zaistniałych już szkód środowiskowych oraz spełnianie wymogów określonych w pozwoleniach na korzystanie ze środowiska, ale także zapobieganie powstawaniu negatywnych oddziaływań i szkód. Na przedsiębiorstwach spoczywa obowiązek samodzielnego definiowania problemów środowiskowych i szukania, z wyprzedzeniem, środków zaradczych. Związane jest to z włączeniem zarządzania środowiskowego do celów strategicznych firmy i przypisanie tych zagadnień do kompetencji zarządu firmy. Idea ta jest realizowana poprzez wprowadzanie systemów zarządzania np. normy ISO 14 000 lub REMAS.

System zarządzania środowiskowego REMAS może być wdrażany w strukturach samorządowych województwa śląskiego oraz jego powiatów i gmin. **W przypadku wdrażania struktury REMAS na poziomie Starostwa Powiatowego w Pszczynie, przewidywane jest włączenie się gminy Kobiór w odpowiednie procedury związane m.in. z wdrożeniem systemów informatycznych.** Przyjęto bowiem, że powiatowy program ochrony środowiska realizowany będzie przez Powiat Pszczyński w ramach zorganizowanego systemu zarządzania środowiskowego, z zastosowaniem modelu, procedur i narzędzi Regionalnego Systemu Zarządzania Środowiskowego (REMAS).

Celem REMAS jest wspomaganie procesu integracji Polski z Unią Europejską wyrażone dążeniem do spełnienia wymagań akcesyjnych przez uzyskiwanie w województwie sukcesywnego z roku na rok ograniczania negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochrona i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla program ochrony środowiska województwa, zintegrowany z programami opracowanymi przez powiaty i gminy, a potwierdzeniem jego osiągnięcia jest ocena efektów działalności środowiskowej, dokonywana okresowo (ustawowo co 2 lata) z wykorzystaniem zestawu takich samych dla gmin i powiatów wskaźników, które podlegają również weryfikacji w okresach rocznych.

W modelu REMAS instrumenty instytucjonalne spełniają rolę stymulującą samorządy i przedsiębiorstwa do podejmowania priorytetowych dla regionu inwestycji proekologicznych,

wśród których istotne znaczenie mają instrumenty ekonomiczne, będące w dyspozycji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Zorganizowany w województwie śląskim, na zasadzie dobrowolności, REMAS stwarza warunki do opracowywania aktualizacji programów ochrony środowiska gmin i powiatów w sposób zintegrowany, ukierunkowany na generowanie i realizację dużych zadań inwestycyjnych, spełniających kryteria dofinansowania z funduszy europejskich.

Sam fakt posiadania programu ochrony środowiska i wynikających z niego planów, oprócz spełnienia wymogu ustawowego, zwiększa, szanse pozyskania środków europejskich na realizację zawartych w nich zadań. Ich realizacja w ramach systemu zarządzania środowiskowego może również znakomicie ułatwić monitorowanie uzyskiwanych efektów ekologicznych i ekonomicznych. Efekty te zadecydują bowiem o faktycznym osiągnięciu w województwie śląskim stanu środowiska wynikającego z ustaleń akcesyjnych. Jest to podstawowe zadanie wszystkich partnerów uczestniczących w zarządzaniu środowiskowym w skali regionalnej, a możliwość organizowania w ramach REMAS skutecznego zarządzania informacjami ekologicznymi, w tym związanymi z kontrolą i prognozowaniem opłat środowiskowych stanowiących dochody funduszy ekologicznych w skali całego województwa, stanowi istotny atut omawianego modelu.

Podstawą REMAS jest zintegrowany (wielopoziomowy) model systemu zarządzania środowiskowego, stanowiący rozwinięcie klasycznego modelu Czystszej Produkcji, o zasadnicze elementy modelu zgodnego z ISO 14001 oraz dodatkowe narzędzia, w tym informatyczne.

Na omawiany model, którego schemat pokazuje poniższy rysunek, składają się szczegółowe algorytmy postępowania opisane za pomocą podstawowych trzech, wzajemnie ze sobą powiązanych procedur operacyjnych:

Procedura PR 1 - „Zarządzanie środowiskowe” określa sposób organizacji systemu zarządzania środowiskowego w gminie/powiecie, w tym opracowywania: polityki środowiskowej, ustalania celów i zadań środowiskowych, generowania programów zarządzania środowiskowego, stanowiących zasadnicze elementy programu ochrony środowiska gminy/powiatu. Procedura stanowi rozwinięcie procedury Czystszej Produkcji o najistotniejsze wymagania międzynarodowej normy PN-EN ISO 14001.

Procedura PR 2 - „Ocena efektów działalności środowiskowej” określa zasady monitorowania i okresowego przeglądu wpływu gminy/powiatu na środowisko, identyfikacji aspektów środowiskowych, określania aspektów istotnych i priorytetów. Procedura pozwala

dokonywać okresowego przeglądu i oceny efektów działalności środowiskowej gminy/powiatu, będących skutkiem wdrażania programów ochrony środowiska, opracowywać propozycje działań korygujących i zapobiegawczych oraz stale doskonalić funkcjonowanie systemu. Wykorzystuje wymagania międzynarodowej normy EN ISO 14031, normy PN-EN ISO 1400 oraz narzędzia monitorowania, przeglądu i oceny wpływu na środowisko danej organizacji (powiatu, gminy oraz przedsiębiorstw działających na ich terenie) z zastosowaniem jednolitych kryteriów i wskaźników oceny efektów działalności środowiskowej.

Procedura PR 3 - „Zarządzanie informacjami ekologicznymi”, której przedmiotem są zasady gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji ekologicznych w skali województwa, dotyczących:

- opracowywania programów ochrony środowiska, ich realizacji oraz okresowej oceny uzyskiwanych efektów i informowania o tym,
- wspomagania systemu kontroli (dla gmin i powiatów - prognozowania) wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska stanowiących dochody funduszy ekologicznych,
- dostępu do informacji ekologicznych zgromadzonych w ramach systemu.

Procedura PR3 stanowi podstawę organizowanego w województwie śląskim systemu kontroli (na poziomie województwa) i prognozowania (na poziomie gmin i powiatów) wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska przez podmioty do tego zobowiązane, zapewniającego wzrost przychodów funduszy ekologicznych – gminnych, powiatowych i WFOŚiGW w Katowicach, a także NFOŚiGW. Jej celem jest dążenie do zapewnienia wkładu własnego samorządów w celu maksymalnej absorpcji środków unijnych na realizacji priorytetowych dla województwa zadań, poprawiających stan środowiska do poziomu wynikającego z ustaleń akcesyjnych - w szczególności do zapewnienia wkładu własnego samorządów.

Realizacja REMAS za pomocą modelu zintegrowanego (wielopoziomowego) zapewnia integrację gminnych i powiatowych programów ochrony środowiska przez skorelowanie polityk, celów i zadań oraz programów zarządzania środowiskowego. Ponadto REMAS gwarantuje powiązania informacyjne pomiędzy poszczególnymi szczeblami samorządowymi, w tym porównywalność danych o osiągniętych efektach działalności środowiskowej. W wyniku tego uzyskuje się możliwość kreowania zmian lokalnych i regionalnych instrumentów instytucjonalnych: prawnych, finansowych i organizacyjnych, zachęcających uczestników systemu regionalnego do osiągania celów środowiskowych przyjętych w wojewódzkich, powiatowych i gminnych programach ochrony środowiska.

Zaletą modelu REMAS jest fakt, że wszystkie dokumenty systemowe opracowane i dostępne są w wersji elektronicznej, a więc nie wymagają stosowania zbędnej biurokracji

Rolą władz gminy mogą być działania inspirujące przedsiębiorstwa do starań o wprowadzenie systemu zarządzania środowiskowego, choć ostateczne korzyści wynikające z jego wprowadzenia powinny znaleźć odzwierciedlenie w sytuacji rynkowej tych przedsiębiorstw. Wspomniane systemy zarządzania środowiskowego polecane są również dla zakładów gospodarki komunalnej oraz instytucji publicznych, w tym urzędów. Należy spodziewać się, że zgodnie z polityką Unii Europejskiej, polecającą systemy zarządzania środowiskowego jako wyraz własnej odpowiedzialności sektora gospodarczego za sprawy środowiskowe, w nadchodzących latach pojawią się narzędzia pozwalające włączyć system zarządzania środowiskowego w pozwolenia wydawane przez wojewodę śląskiego lub starostę pszczyńskiego.

5.3 Upowszechnianie informacji o środowisku

Zgodnie z ustawą „Prawo ochrony środowiska” organy administracji są obowiązane udostępniać każdemu informacje o środowisku i jego ochronie, znajdujące się w ich posiadaniu. Władze gminy będą maksymalnie wykorzystywały nowoczesne środki komunikowania się. Rozszerzony zostanie zakres informacji udostępnianej na stronach internetowych Urzędu Gminy o dane dotyczące realizacji niniejszego programu. Wstępem będzie umieszczenie w witrynie Programu, po jego przyjęciu Uchwałą Rady Gminy.

5.4 Organizacja zarządzania środowiskiem oraz zarządzania programem ochrony środowiska

Realizacja programu ochrony środowiska wymagać będzie wyodrębnionej struktury zarządzania. W okresie docelowym program ten powinien stopniowo stawać się tożsamy z systemem zarządzania środowiskiem gminy.

Z samej istoty koncepcji zrównoważonego rozwoju wynikają następujące reguły:

- nieodnawialne zasoby środowiska powinny być wykorzystywane w takim zakresie, w jakim istnieje możliwość ich substytucyjnego kompensowania zasobami odnawialnymi,
- odnawialne zasoby środowiska powinny być wykorzystywane tylko w zakresie nie przekraczającym stopnia ich odnawialności,

- chłonność środowiska nie powinna być w żadnym zakresie przekroczona,
- różnorodność biologiczna środowiska nie powinna maleć.

Podmioty gospodarcze korzystające ze środowiska kierują się nie tylko efektami ekonomicznymi i zasadami konkurencji rynkowej, ale także liczą się z głosami opinii społecznej. Na tym szczeblu zarządzanie środowiskiem odbywa się przez:

- dotrzymanie wymagań stawianych przez przepisy prawa,
- porządkowanie technologii i reżimów obsługi urządzeń,
- modernizację technologii,
- eliminowanie technologii uciążliwych dla środowiska
- instalowanie urządzeń ochrony środowiska,
- stałą kontrolę emisji zanieczyszczeń.

Instytucje działające w ramach administracji odpowiedzialnych za wykonywanie i egzekwowanie prawa mają głównie na celu zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska przez:

- racjonalne planowanie przestrzenne,
- kontrolowanie gospodarczego korzystania ze środowiska,
- porządkowanie działalności związanej z gospodarczym korzystaniem ze środowiska.

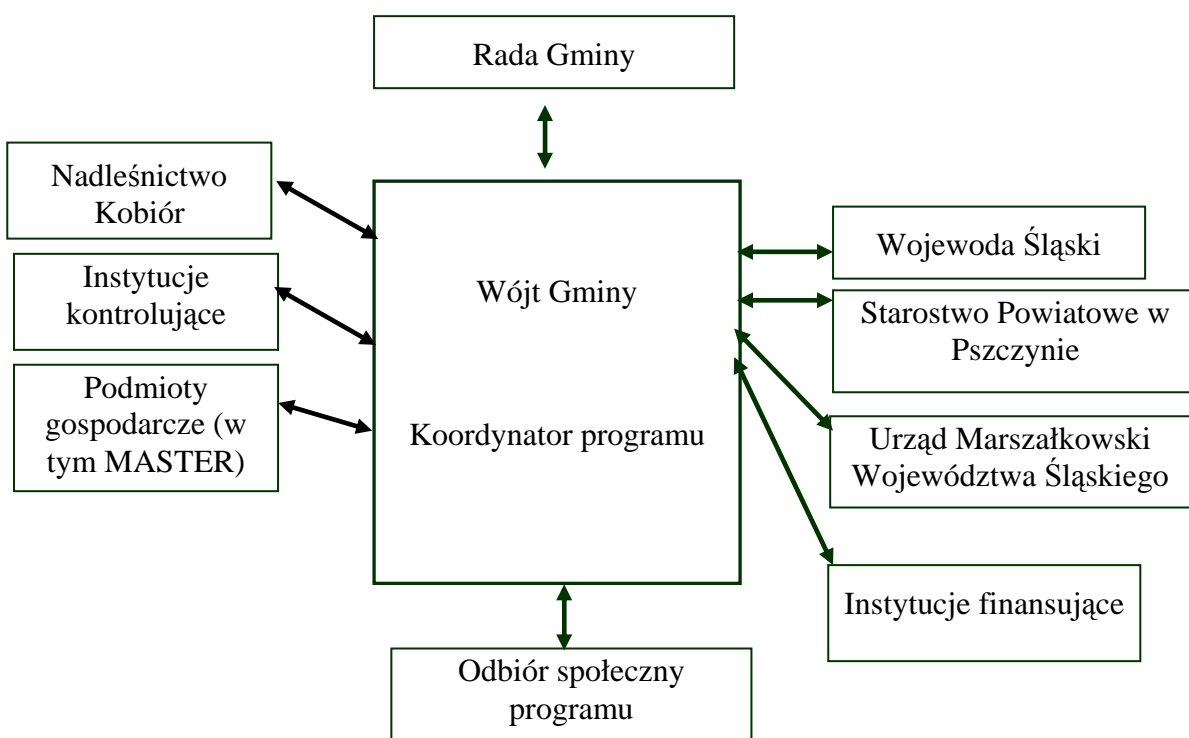
Cele te są realizowane poprzez tworzenie złożonego systemu dokumentów planistycznych wytyczających generalne kierunki polityki rozwoju w kontekście ochrony środowiska, jak i zagospodarowania przestrzennego, na wszystkich szczeblach administracji samorządowej. **Rangę obowiązującego przepisu prawa ma tylko miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.** Wszelkie inne programy, plany i strategie mają szansę realizacji, jeśli znajdą odzwierciedlenie w konkretnym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Program ochrony środowiska jest jednym z rodzajów dokumentów o charakterze strategiczno-operacyjnym.

Główna odpowiedzialność za realizację Programu spoczywa na wójcie gminy, który składa Radzie Gminy raporty z wykonania Programu. W praktyce, wójt może wyznaczyć koordynatora wdrażania programu – spośród pracowników Urzędu Gminy - lub sprawować tę funkcję osobiście. Zadaniem koordynatora jest ścisła współpraca z wójtem (o ile nie pełni on tej funkcji osobiście) i Radą Gminy oraz przedstawianie im okresowych sprawozdań z realizacji programu.

Wójt gminy współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla wojewódzkiego i powiatowego. Ponadto wójt (a w jego imieniu – koordynator programu) współdziała z instytucjami administracji specjalnej, które dysponują instrumentami kontroli i

monitoringu. Instytucje te kontrolują respektowanie prawa, prowadzą monitoring stanu środowiska (ŚWIOŚ, WSSE), prowadzą monitoring wód (RZGW).

Wypracowane procedury powinny stopniowo stać się rutyną i podstawą zinstytucjonalizowanej współpracy pomiędzy partnerami z różnych środowisk. Dzięki temu, proces planowania i zarządzania może stać się czytelny i przejrzysty dla ogółu społeczności gminy (Rys. 5.1).

Rysunek 5-1. Schemat zarządzania programem ochrony środowiska

Główne działania w zakresie zarządzania środowiskiem, a zarazem zarządzania programem są następujące:

Obszar działań	Główne działania w latach 2009÷2012	Instytucje uczestniczące
Wdrażanie programu ochrony środowiska dla gminy Kobiór	Ustawiczna koordynacja wdrażania programu z udziałem jednostek organizacyjnych gminy i podmiotów zewnętrznych Okresowa ocena realizacji zadań krótkoterminowych, weryfikacja ich listy i opracowanie raportów (2010, 2012) Weryfikacja celów i priorytetowych kierunków działań (2012)	Władze gminy i inne jednostki uczestniczące we wdrażaniu programu
Monitoring środowiska	Zgodnie z wymogami ustawowymi Upowszechnianie informacji o stanie środowiska w mieście	ŚWIOŚ, WSSE, władze gminy

Obszar działań	Główne działania w latach 2009÷2012	Instytucje uczestniczące
Edukacja ekologiczna, informacja o środowisku, komunikacja społeczna	Praktyczna realizacja zapisów ustawowych w zakresie powszechnego dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie Rozwój szkolnych i pozaszkolnych form edukacji ekologicznej dla różnych grup wiekowych i zawodowych Wykorzystywanie mediów dla informowania społeczności gminy o działaniach w zakresie ochrony środowiska Rozszerzenie współpracy z władzami powiatowymi, organizacjami pozarządowymi i Nadleśnictwem Kobiór w zakresie edukacji ekologicznej i komunikacji społecznej	Władze gminy, ŚWIOŚ, zarząd województwa, organizacje pozarządowe, starostwo powiatowe, Nadleśnictwo Kobiór, MASTER
Systemy zarządzania środowiskiem	Promowanie instytucji wdrażających systemy zarządzania środowiskiem	Wojewoda, fundusze celowe, władze gminy

5.5 Monitoring wdrażania Programu

Proces wdrażania programu wymaga kontroli, której najważniejszym elementem jest ocena realizacji zadań z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów. Rezultaty oceny będą z kolei podstawą korekt i aktualizacji programu.

Wdrażanie Programu Ochrony Środowiska będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie:

- Określenia stopnia wykonania przedsięwzięć / działań.
- Określenia stopnia realizacji przyjętych celów.
- Oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem.
- Analizy przyczyn tych rozbieżności.

Wójt gminy będzie oceniał co dwa lata stopień wdrożenia Programu. Ocena ta będzie podstawą przygotowania raportu z wykonania Programu. W początkowym okresie wdrażania Programu również co dwa lata będzie weryfikowana lista przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w najbliższych czterech latach. Oznacza to, że pod koniec 2010 roku powinna być przygotowana nowa lista obejmująca aktualizację zadań na lata 2011 – 2014.

W cyklu czteroletnim będzie oceniany stopień realizacji celów długookresowych (w niniejszym dokumencie obejmujących okres do 2016 r.) Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i strategii ich realizacji. Taka procedura pozwoli na spełnienie wymagań zapisanych w ustawie "Prawo ochrony środowiska" dotyczących okresu, na jaki jest

przyjmowany program ochrony środowiska, a także systemu raportowania o stanie realizacji programu ochrony środowiska.

- Ocena postępów we wdrażaniu programu ochrony środowiska, w tym przygotowanie raportu (co dwa lata),
- Opracowanie listy przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w kolejnych czterech latach (co dwa lata),
- Aktualizacja celów ekologicznych i kierunków działań (co cztery lata).

Podstawą systemu oceny realizacji programu będzie sprawozdawczość oparta na wskaźnikach (miernikach) stanu środowiska oraz na wskaźnikach świadomości społecznej. Podstawą oceny będą nie tylko wartości poszczególnych wskaźników ale, w takim samym stopniu, także zmiany ich wartości w okresie między kolejnymi ocenami.

Określenie poszczególnych wskaźników wymaga posiadania odpowiednich informacji:

- pochodzących z monitoringu środowiska (zarówno ŚWIOŚ jak monitoringu lokalnego),
- pochodzących z branżowych raportów i opracowań określających stan gminy, pozostających w dyspozycji władz samorządowych,
- pochodzących z przeprowadzenia odpowiednich badań opinii społecznej.

Proponowana niżej lista wskaźników odzwierciedla specyfikę społeczno-gospodarczą i środowiskową gminy Kobiór. Należy traktować tę listę jako otwartą – w miarę zmian uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także postępów w realizacji programu, można spodziewać się, że niektóre wskaźniki lepiej, a inne – gorzej ilustrować będą zachodzące w gminie zmiany.

Miernikami realizacji programu ochrony środowiska dla gminy Kobiór będą parametry identycznie dobrane, jak w „Programie ochrony środowiska dla powiatu pszczyńskiego”. Jedyna różnica polega na szerszym uwzględnieniu problemu hałasu w niniejszym programie. Taki dobór mierników pozwoli na porównanie postępów we wdrażaniu obu programów:

- Liczba zrealizowanych projektów na rzecz ochrony środowiska;
- Ładunek zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych;
- Przepustowość oczyszczalni ścieków [m³/dobę];
- Liczba przyzgodowych oczyszczalni ścieków;
- Liczba przyłączy kanalizacyjnych;
- Procent skanalizowania terenu;
- Wskaźnik proporcji długości sieci kanalizacyjnej do długości sieci wodociągowej;
- Liczba przyłączy wodociągowych;

- Procent zwodociągowania gminy;
- Średnia długość życia mieszkańców gminy;
- Liczba zarejestrowanych skarg na hałas komunikacyjny lub przemysłowy;
- Umieralność mieszkańców;
- Szkolne koła ekologiczne i imprezy ekologiczne (wskaźnik opisowy);
- Liczba urządzonych ścieżek dydaktycznych;
- Liczba instytucji z wdrożonymi systemami zarządzania środowiskowego ISO lub REMAS;
- Liczba posiedzeń rady gminy poświęconych ekologii;
- Rodzaje i liczba zdarzeń mogących spowodować nadzwyczajne zagrożenia środowiska na obszarze gminy (wskaźnik opisowy);
- Zadowolenie społeczne ze stanu środowiska (ankieta).

5.6 Harmonogram wdrażania Programu

W tabeli poniżej przedstawiono harmonogram wdrażania „Programu Ochrony Środowiska dla gminy Kobiór obejmujący wyżej opisane, cykliczne działania. Harmonogram ten ma charakter ramowy. Możliwe są jego modyfikacje – np. częstsza weryfikacja listy przedsięwzięć, lub wcześniejsza aktualizacja programu – w zależności od zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także od oceny postępów w zakresie osiągania celów programu.

Tabela 5-1. Harmonogram wdrażania „Programu ochrony środowiska dla gminy Kobiór”

Zadania	Lata realizacji							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Realizacja celów i kierunków działań na lata 2009-2016								
Aktualizacja celów i kierunków działań				Cele i priorytety na lata 2013-2016				Cele i priorytety na lata 2017-2024
Aktualizacja listy przedsięwzięć krótkoterminowych w perspektywie czteroletniej		Lista na lata 2011-2014		Lista na lata 2013-2016		Lista na lata 2015 - 2018		Lista na lata 2017-2020
Monitoring stanu środowiska i bieżąca analiza mierników realizacji programu								
Zbiorcza analiza mierników realizacji programu								
Ocena realizacji listy przedsięwzięć								
Raporty z realizacji programu								

6 Aspekty finansowe wdrażania programu

6.1 Sprawozdanie ekonomiczne z budżetu gminy za lata 2008÷2009

W poniższej tabeli przedstawiono wykonanie budżetu Gminy Kobiór za rok 2008 oraz plan budżetu na rok 2009, ze wskazaniem głównych źródeł dochodów, w podziale na:

- dochody własne, które stanowią średnio 35,0% dochodów,
- udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, który kształtuje się na poziomie średnim w wysokości 28,6% dochodów,
- subwencje, które kształtują się na poziomie 26,5% dochodów,
- dotacje, które kształtują się na poziomie 9,8% dochodów.

Po stronie wydatków wyróżnić należy dwie kategorie:

- wydatki bieżące, które stanowią średnio 89,3% ogółu wydatków,
- wydatki majątkowe (w nich zaś 100,0% stanowią wydatki inwestycyjne), które stanowią ok. 10,7% ogółu wydatków.

Tabela 6-1. Syntetyczne zestawienie źródeł dochodów i wydatków budżetowych Gminy Kobiór w latach 2008÷2009 [zł]

Wyszczególnienie	Wykonanie 2008	Plan 2009
DOCHODY OGÓŁEM	11 474 771	12 683 694
DOCHODY	10 275 324	10 704 511
Własne	3 582 528	3 767 019
Udział w podatkach stanowiących dochód państwa	2 941 600	3 061 680
Subwencje	2 689 512	2 878 905
Dotacje	1 061 684	996 907
PRZYCHODY	1 199 446	1 979 183
<i>w tym kredyt / pożyczka</i>	<i>144 050</i>	<i>1 171 062</i>
<i>w tym wolne środki i nadwyżka z lat ubiegłych</i>	<i>1 055 396</i>	<i>808 121</i>
WYDATKI	10 267 434	12 571 927
Wydatki bieżące	9 566 094	10 839 760
<i>w tym na obsługę długu</i>	<i>26 318</i>	<i>30 000</i>
<i>w tym na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska</i>	<i>345 295</i>	<i>364 500</i>
Wydatki majątkowe	701 339	1 732 167
<i>w tym inwestycyjne na ochronę środowiska</i>	<i>80 000</i>	<i>41 600</i>
<i>w tym inwestycyjne pozostałe</i>	<i>621 339</i>	<i>1 690 567</i>
Rozchody	895 517	111 767
Deficyt/nadwyżka	7 891	-1 867 416
WYNIK	311 820	0

Dynamika zmian przedstawia się następująco:

Tabela 6-2. Dynamika zmian głównych pozycji budżetowych Gminy Kobiór w latach 2008÷2009

Wyszczególnienie	2008 / 2009
DOCHODY	104,2%
Własne	105,1%
Subwencje	107,0%
Dotacje	93,9%
WYDATKI	122,4%
Wydatki bieżące	113,3%
Wydatki majątkowe	247,0%

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że dochody gminy wzrosną o ok. 4% w roku 2009, w stosunku do roku poprzedniego. Wzrost będzie spowodowany głównie zwiększeniem się subwencji (wzrost o 7,0%) i dochodów własnych (wzrost o 5,1%). Obniży się natomiast poziom dotacji (spadek o 6,1%).

Analizując wydatki należy stwierdzić, że nastąpi ich wzrost. Wynika to ze znacznego wzrostu wydatków majątkowych (o 147%).

6.2 Analiza wskaźnikowa zdolności kredytowej jednostki administracyjnej

Wskaźniki charakteryzujące zdolność kredytową gminy przedstawiają się tak jak to pokazuje Tabela 6-3.

- *Wskaźnik dochodowości* jest miernikiem zamożności. Im wyższy poziom tego wskaźnika tym gmina z większą łatwością wykonuje zadania publiczne na rzecz swoich mieszkańców.
- *Wskaźnik inwestycyjny* określa udział inwestycji w wydatkach i jest związany z poziomem zamożności gminy.
- *Wskaźnik zadłużenia 1* określa na ile gmina będzie mogła prowadzić obsługę bieżących zobowiązań na poziomie dochodów wykonanych w roku ubiegłym.
- *Wskaźnik zadłużenia 2* określa, czy zadłużenie gminy nie przekroczy 15% wysokości dochodów.
- *Wskaźnik możliwości zadłużenia* określa relację długu gminy w stosunku do dochodów w roku bieżącym (max 60% dochodów).

- *Wskaźnik struktury 1* określa poziom środków własnych gminy. Dopełnienie do stu określa udział uzyskanych środków obcych w środkach finansowych.
- *Wskaźnik struktury 2* określa poziom wydatków poniesionych na realizację zadań własnych. Dopełnienie do stu tego wskaźnika określa udział spłat pozyskanych środków obcych w środkach finansowych.
- *Poziom wydatków finansowych* określa stopień obciążenia gminy z tytułu obsługi zadłużenia.

Tabela 6-3. Wskaźniki finansowe dla oceny zdolności kredytowej gminy

Lp.	Wskaźniki	Opis wskaźnika	Wykonanie 2008	Plan 2009
1	Wskaźnik dochodowości	dochody gminy na jednego mieszkańca	2 184,4	2 263,1
2	Poziom wydatków inwestycyjnych w wydatkach	wydatki inwestycyjne / wydatki	6,1%	13,4%
3	Wskaźnik zadłużenia 1	obsługa zobowiązań w roku bieżącym / dochody budżetu ogółem zrealizowane w roku poprzednim	15,8%	1,4%
3a	Wskaźnik zadłużenia 2	(rata kredytów i pożyczek + odsetki)/dochody budżetu w roku bieżącym < 15%	9,0%	1,3%
4	Wskaźnik możliwości zadłużenia gminy	kwota zadłużenia/dochody budżetu w roku bieżącym <60%	12,6%	22,0%
5	Struktura 1	dochody zrealizowane w roku bieżącym / dochody + przychody budżetu zrealizowane w roku bieżącym	89,5%	84,4%
6	Struktura 2	wydatki zrealizowane w roku bieżącym / wydatki + rozchody zrealizowane w roku bieżącym	92,0%	99,1%
7	Poziom wydatków finansowych	wydatki finansowe w roku bieżącym / wydatki roku bieżącego	9,0%	1,1%

Z analizy powyższych wskaźników wynika, że:

- wydatki inwestycyjne są na dość niskim poziomie i w analizowanym okresie stanowiły 6÷13% ogółu wydatków,
- wskaźnik zadłużenia 2 i wskaźnik możliwości zadłużania w żadnym z analizowanych lat nie przekracza wartości granicznej,
- wskaźnik struktury 1 mówi, że gmina w niewielkim stopniu posiłkuje się długiem,

- wskaźnik struktury 2 oraz wskaźnik poziomu wydatków finansowych mówi, że spłata zadłużenia oraz obsługa długu stanowią stosunkowo niewielką część wydatków z budżetu.

6.3 Ocena wydatków na ochronę środowiska

Głównym źródłem finansowania wydatków na ochronę środowiska jest Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Analizując wykonania Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Gminy Kobiór z roku 2008 i plan na rok 2009 można stwierdzić, iż roku 2008 prawie całość (97,6%) stanowiły wydatki na likwidację azbestu. Na rok 2009 zaplanowano wydatki na nieco niższym poziomie. Zestawienie dochodów, jak i wydatków przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6-4. Wykonania GFOŚiGW w roku 2008 i plan na rok 2009

Wyszczególnienie	Wykonanie 2008	Plan 2009
Stan na początek roku	46 138,59	40 479,84
Przychody	1 450,00	1 000,00
Wydatki	45 000,00	16 000,00
Stan na koniec roku	2 588,59	25 479,84

Źródło: UG

6.4 Prognoza dochodów i wydatków na lata 2010÷2013

W celu dokonania wieloletnich projekcji dochodów i wydatków budżetowych uwzględniających trendy i kierunki rozwoju ekonomicznego gminy został opracowany zestaw założeń. Podstawą do opracowania jest projekt budżetu na rok 2009, który został przygotowany w oparciu o najbardziej aktualne wytyczne Ministerstwa Finansów, ale w sposób syntetyczny.

6.4.1 Dochody budżetowe 2010÷2013

- Jako podstawę planowania przyjęto dochody z budżetu za rok 2008 i plany na rok 2009;
- Zaplanowano wzrost poszczególnych źródeł dochodów o wskaźnik inflacji;
- Prognozowana wysokość inflacji i wzrostu wynagrodzeń:

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Realny wzrost dochodów	104,2%	105,3%	104,0%	103,4%
Inflacja lokalna	102,5%	102,2%	102,0%	102,6%

Źródło: Ministerstwo Gospodarki: *Warianty rozwoju gospodarczego Polski na lata 2007÷2013*. Warszawa 2007r.

6.4.2 Wydatki budżetowe

- Jako podstawę planowania przyjęto wydatki budżetowe za rok 2008 i plany na rok 2009,
- Zaplanowano wzrost poszczególnych grup wydatków bieżących o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych (inflacja),
- Zaplanowano wzrost wydatków majątkowych o wskaźnik wzrostu cen produkcji przemysłowej wg następującej prognozy wskaźników:

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Wskaźnik wzrostu cen produkcji przemysłowej	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%

Źródło: Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową i szacunki własne

Prognozę budżetu gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6-5. Prognoza budżetu Gminy Kobiór na lata 2010÷2013

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
DOCHODY OGÓŁEM	15 037 954	14 906 792	15 354 556	15 865 452
DOCHODY	14 403 929	14 906 792	15 354 556	15 865 452
Własne	3 861 194	3 946 141	4 025 063	4 129 715
Udział w podatkach stanowiących dochód państwa	3 270 027	3 519 092	3 733 053	3 960 336
Subwencje	2 950 878	3 024 650	3 091 192	3 153 016
Dotacje	4 321 830	4 416 910	4 505 248	4 622 385
PRZYCHODY	634 025	0	0	0
<i>w tym kredyty i pożyczki</i>	634 025	0	0	0
<i>w tym nadwyżki z lat ubiegłych</i>	0	0	0	0
WYDATKI	14 807 704	14 631 342	15 161 056	15 671 952
Wydatki bieżące	11 110 754	11 355 190	11 582 294	11 883 434
<i>w tym na obsługę długu</i>	100 000	106 000	88 440	62 700
<i>w tym na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska</i>	450 000	450 000	450 000	450 000
Wydatki majątkowe	3 696 950	3 276 152	3 578 762	3 788 518
<i>w tym inwestycyjne na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska</i>	2 000 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
<i>w tym inwestycyjne pozostałe</i>	1 696 950	1 776 152	2 078 762	2 288 518
ROZCHODY	230 250	275 450	193 500	193 500
Deficyt/nadwyżka	-403 775	275 450	193 500	193 500
WYNIK	0	0	0	0

Z przedstawionego w poprzednim rozdziale harmonogramu wydatków na ochronę środowiska w latach 2010÷2013 wynikają następujące wnioski:

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska	2 450 000	1 950 000	1 950 000	1 950 000
wydatki bieżące	450 000	450 000	450 000	450 000
wydatki majątkowe	2 000 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000

- wydatki majątkowe na ochronę środowiska będą się kształtować przeciętnie w wysokości powyżej 90% ogółu wydatków przeznaczanych na ten cel,
- **planowane wydatki majątkowe na ochronę środowiska przekraczają możliwości finansowe gminy, stąd konieczne jest pozyskanie środków zewnętrznych, głównie bezzwrotnych dotacji unijnych i preferencyjnych pożyczek i dotacji z WFOŚiGW w Katowicach.**

7 Literatura

Ważniejsze publikacje:

- Polityka ekologiczna państwa na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014. Ministerstwo Środowiska, Warszawa, grudzień 2006r.
- Polska Statystyka Publiczna – bazy danych regionalnych.
- Aktualizacja Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2008÷2011, z perspektywą na lata 2012÷2015. ABRYS Sp. z o.o. Pszczyna, 2008.
- Program ochrony środowiska województwa śląskiego do 2004 roku oraz cele długoterminowe do roku 2015, Sejmik Województwa Śląskiego, Katowice 2002r.
- Stan środowiska w województwie śląskim w 2007 roku. Wojewoda Śląski. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Katowice 2008.
- Strategia rozwoju województwa śląskiego na lata 2000 – 2015, Sejmik Województwa Śląskiego, Katowice 2000r.
- Synteza studiów zagospodarowania przestrzennego dorzecza Wisły i Odry. „Ład” sp z o.o., GIG, Katowice 2003. Na zlecenie Marszałka Województwa Śląskiego.
- Ustawa „Prawo ochrony środowiska” z dnia 27.04.2001r.
- Wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym. Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2003.
- Zintegrowany system zarządzania środowiskowego powiatem i gminami ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki odpadami komunalnymi - Syntetyczny opis projektu pilotowego WFOŚiGW, autor: dr inż. Włodzimierz A. Sokół, Katowice 2001r.

Ważniejsze materiały o zasięgu lokalnym:

- Projekt budżetu gminy Kobiór na rok 2009.
- Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Kobiór za rok 2008.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kobiór. II Edycja. Terplan, Katowice, 2008.
- Program ograniczenia niskiej emisji dla Gminy Kobiór. Fundacja Eko-generacja. Mikołów, 2007.

- Wieloletni plan inwestycyjny Gminy Kobiór na lata 2007÷2013. Uchwała nr XVI/100/08 rady gminy Kobiór z dnia 21.02.2008r.
- Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Kobiór. Uchwała nr XXXV/4/06 Rady Gminy Kobiór z dnia 30 marca 2006r.
- Regulamin finansowania z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej kosztów usuwania i unieszkodliwiania wyrobów azbestowych z obiektów budowlanych położonych na terenie Gminy Kobiór. Uchwały Nr XI/69/07 Rady Gminy Kobiór z dnia 26 października 2007r.
- Opracowanie ekofizjograficzne i prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Kobiór obejmującego polanę śródleśną ograniczoną od wschodu, północy i zachodu granicami lasu Nadleśnictwa Kobiór, oraz od południa granicą administracyjną gminy. BRM Katowice, listopad 2003.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Kobiór - polany śródleśnej ograniczonej od wschodu, północy i zachodu granicami lasu Nadleśnictwa Kobiór, oraz od południa granicą administracyjną gminy Kobiór.
- Program ochrony środowiska. Masterplan Rzeka Gostynka. Umowa U/93/61/1 z dn. 29.01.1993. Industrial Consultants Hoogovens Poland, Katowice 1993.
- Studium wykonalności inwestycji pt. „Ochrona zbiorników małej retencji na rzece Korzeniec poprzez rozbudowę istniejącej oczyszczalni ścieków „Wschód” wraz z budową sieci kanalizacji sanitarnej w Kobiórze”. Urząd Gminy Kobiór, 2009.
- „Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kobiór”. Uchwała Nr XIX/1/80/04 Rady Gminy Kobiór z dn. 12.08.2004r.
- Plan rozwoju lokalnego powiatu pszczyńskiego na lata 2007÷2013. Uchwała Nr XII/81/07 Rady Powiatu Pszczyńskiego z dnia 17 października 2007r.
- Plan Odnowy Miejscowości Kobiór – Uchwała Rady Gminy Kobiór Nr XXI/138/08 z dnia 16.09.2008r.